

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.
VIDÉKEN:
Egy évre 25 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.
HIRDETÉSEK:
4-szorosban petty sor egy szor 20 fill.
minden követségénel 16 filler.
Nyilatkozatok 40 filler

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, január 18.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelők:** Az orvos-szövetség válsága.
Irtá: Prohászka László dr
A hosszú kultuszvita.
Az aradi Tribuna újabb sajtópöre.
Fölmentett „sikkasztó.”
A kingstoni földrengés.
Két rablógyilkos.
Háborúság az aradi orvosok között.
A gyilkos vallomása.
A Polónyi-ügy titkai.
Elítélt aradi tüntetők.
A kivándorló drámája.
A Kóvár-Odescsi válópör.
A doktor ur.
Tárca: A boldog ember. Irtá: A. Csehov.
Csarnok: Skrebetz őrnagyné nőtája. Irtá: Kulinyi J.

Az orvos-szövetség válsága.

Arad, január 17.

Unottan és rezignációval szektuk olvasni, ha egy-egy idealista fölajdul közéletünknek szegyenletesen lesüllyedt színvonalán és sürgetve reklamálja a közélet erkölcsi emelkedettségét és tisztaságát. Legfeljebb az érzékenyebbek lelken fut át egy kis melankólia, miközben konstatálják, hogy mindaz utópia. A legtöbb embernek kissé keserű lesz a szája íze, de az örökös lamentálóknak kijáró vállvonogatással magára nézve rövidesen el is intézte az ügyet.

Pedig ezeknek a moralistáknak sokban igazuk van. A társadalmi élet doktrái, azok a rajongók, akik a nagy kol-

lektiv életnek jelenségeit figyelik, s akik folyton a társadalom ütőerét tapintják, figyelve annak legkisebb hullámzását, nagyon szomorú kórrajzot vehettek fel ma az aradvárosi és megyei orvosszövetségről.

Ebbe az eddig egészséges és életerős testületbe is beleütött a mai napon a nemzeti kórság, a „morbus hungaricus”. Ki-egyenlíthetetlen érdekellentétek készülnek kettéválasztani egymástól az aradvárosi és aradmegyei fiókszövetséget. A mai közgyűlés ugyan megszavazta a különválást, de aziránt kétség nincs, hogy függetlenül a fellebbezés elintézési módjától, a szövetségben a szakadás be fog következni.

Tudvalevő, hogy a múlt ülésen a megyei orvosok szavazat-többlete segítette diadalra a szabad orvosválasztás elvét a fix orvosi rendszerrel szemben. Az utóbbinak hívei ezt sérelmesnek találták s ebből kifolyólag a különválásra törekednek, hogy a megyei kollegák ne folyhassanak be döntőleg a városiak ügyeibe.

Hogy e körülményben mily sok az elszomorító momentum, az hamarjában fel sem becsülhető. Mi orvosok évtizedek óta tele vagyunk panaszszal, hogy a társadalom legmostohább gyermekei vagyunk, hogy munkánknak senki sem adja meg méltó anyagi jutalmát sőt erkölcsi elismerését sem, hogy testületünk — teknősbéka lassúsággal — alig képes felvergődni a „felcseser“-ség színvonaláról, hogy nincs

meg a tudásunk akadémiai fokát és hivatásunk fontosságát megillető erkölcsi tekintélyünk.

Nem volt kormányzat, amelynek el ne sirtuk volna bajainkat, fel ne tártuk volna sebeinket. De minket is csak meddő igéretekkel narkotizáltak, mint annyi mást, s mi is megadással gyógyítottunk tovább és ettük — legtöbbször — a proletárság keserű kenyerét.

Es amióán már lemondani készültünk helyzetünk szanalásáról, midőn a rezignáció már egy jobb jövőbe vetett reményünket is kisorvasztotta szívünkéből, akkor váratlanul ránk pisantott a legsze- szélyesebb istenasszony. Nem ontottaránk csóstitul a boldogságot, de lehetővé tette hogy azt megteremtsük magunknak.

Az új munkás-betegsegélyző és bal- eset-biztosítási törvényjavaslat ritka kedvező alkalmat nyújtott arra, hogy főleg a betegpénztárakkal szemben elfoglalt eddigi megalázó helyzetünkön segítsünk, s hogy érvényre juttatva az orvosi etika legszebb, mert legmoralisabb elvét: a szabad orvosválasztást, úgy kifelé, mint befelé dokumentáljuk nemes osztályönérzetünket, elősmertessük a társadalommal rendünknek igazi erkölcsi értékét és méltóságát s mindezek latbavetésével előkészsítsük az anyagilag is jobb jövőnköt.

Es mi mit teszünk? Akkor, amikor itt a régen sóvárgott alkalom, amikor maga a kormányzat jön „a mi utcánk“-ba, ami-

A boldog ember.

Irtá: A. Csehov.

A vonat elindulásakor, a nikolajew-i vasútvonal Bologoje állomásán, egy második osztályú, dohányzó részére fenntartott fülkében, öt utas szorongott. A vonat már mozgásban volt, midőn a kocsiját hirtelen felrántották és a fülkébe egy póznaszerű, barna kalapos, divatos felöltőbe burkolt alak ugrott be.

Az idegen lihegve állt meg a fülke közepén és körülnézett.

— Nem, ez sem az! — dörmögött magában. Az ördög tudja, hogy mi történt velem! Igazán megbolondulni való dolog. Nem, ez sem az én fülkém!

Az utasok egyike reápillantott és szemügyre véve őt, örömmel felkiáltott:

— Iwan Alexejevits! Milyen véletlen hozta önt ide? Valóban ön az?

A pózna-hosszu Iwan Alexejevits megrez- zent és az utasra bámult, de felismerve azt, kezeit örömmel összezacsapta.

— Ah, Piotr Piotrowits! — mondá — már egy örökkévalóság, hogy nem láttuk egymást. Nem is gyanítottam, hogy ön szinte ezzel a vonattal utazik.

— Mit csinál, hogy van, Iwan Alexe- jewits?

— Köszönöm, nagyon jól. Csakhogy kép- telen vagyok a fülkére ráakadni. Én buta, szeretném magamat megverni! — mondá és

bizonytalanul ide-oda hajlongott. A második csengetés után kimentem, hogy egy pohárka pálinkát igyam. De miután a legközelebbi állomás messze van, azt gondoltam, hogy jó lesz megduplázni ezt az adagot. Mialatt a gondolatot tett követte, a csengő harmadszor is megszólalt... Mint az örült szaladtam és beugrot- tam a legközelebbi kocsiba. Nem vagyok-e buta, gyengefejű?

— Amint látom, nagyon jó kedvében van, — jegyezte meg Piotr Piotrowits. Üljön csak le, még van itt az ön számára is hely.

— Nem, nem... fülkémet kell felkeres- nem! Isten önnel!

— Azt nem engedhetem meg. Ebben a sötétségben még leeshetnék az átjárókról. Ül- jön csak le, s na beérünk a legközelebbi áll- másra, felkeresheti fülkéjét.

Iwan Alexejevits nagyot sóhajtott és ha- hozva helyezkedett el Piotr Piotrowits mellé, bár mintha tükön ülne, láthatólag izgatott volt.

— Hová utazik? — kérdé Piotr Piot- rowits.

— Én? Annyira zavarban vagyok, hogy azt nem tudnám megmondani. A sorsra bízom magamat. Ha, ha, ha! — kacagott. Barátom, látott-e már valaha boldog örülteket? Nem? Akkor nézzen reám. Ön előtt a legboldogabb halandó áll! Igazán? Nem látszik meg rajtam?

— Csakugyan...

— ... Nagyon ostoba képet vágok? — vágott közbe Iwan Alexejevits. Kár, hogy nincs tükröm, mert szeretném megnézni a profomat. Érzem, testvércém, hogy megbolon-

dulok. Becsületszavamra mondom! Ha, ha, ha... Én tudniillik, nászuton vagyok. El tudja ön ezt képzelni? Nem vagyok-e gyen- gefejű?

— Megnősült?

— Éppen ma délben volt az esküvőm. kedvesem! Egyenesen az oltártól jöttünk a vonatra!

— Ni, ni! — mondá Piotr Piotrowits. a szokásos szerencsekívánatok és kérdések után, — azért van hát ilyen diszesen öltözve

— Természetesen!... Még illatszerről sem feledkeztem meg. Minden gondot kiűztem a fejből... és most, csak... az ördög tudja, hogy minek nevezzem, amit most ér- zek... a kéjes boldogságnak fogok élni. Becsületemre, még nem éreztem ilyesmit! De- végtelen boldog vagyok! Nemsokára ismét abban a fülkében leszek, melynek egyik sar- kában az a lény ül, ki jóformán kizárólagos tulajdonom. Az én imádoztam egy pisze or- rocskáju, szőke angyal! Gyönyörű kis jószág!... S milyen picli lábacskaik vannak!... Azonban ön, Piotr Piotrowits, a megátalkodot- agglegény, mindezeket ugysem érti meg! De most már mégis visszamegyek a fülkémbé, ho- nyugtalanul várnak... és boldog mosolylyan fognak fogadni...

Iwan Alexejevits megelégedett kacajba tört ki:

— Szeretném karjaimba zárni az egész világot, annyira boldog vagyok, — folytató- Piotr Piotrowits engedje meg, hogy meg- öleljem!

kor érezzük, hogy minden egyes emberre szükségünk van, érezzük, hogy elérkezett a pillanat, amelyben az egyesülés és tömörülés lebirhatatlan erejével kellkilépnünk a porondra, — akkor mi kanapé pörökekkel vesződünk, személyes animozitással megfertőzött tárgyalásainkba gyanúsításokat, sőt tendenciózus sértegetéseket vágunk egymás fejébe s amidőn a szavazás eredményével nem vagyunk megelégedve, diszkreditáljuk a vidéki kartársak szavazati és beleszólási jogát ami városi ügyeinkbe, holott az a vidéki kartárs is ugyanazon jogokat élvező szövetségi tag, akinek orvosi ügyekben alkotott judiciuma esetpet sem hátrábbvaló a mienknél. S mi mégis inkább elszakadunk tőlük, semhogy önző érdekeinkből egy jöttát is engedjünk.

Ha ebben az irányban folytatjuk, sohasem fogunk helyzetünkön javíthatni, mert megbénítjuk erkölcsi testületünk egyéges akcióképességét.

Nem árt, ha felébred a tizenkettedik órában kollegiális lelkiismeretünk, főleg azoké, akik az érdekkellentéteket ennyire kiélesítették, helyesebben — élére állították. Gondolják meg, hogy áldatlan torzsalkodásainkat nem mi egyesek, büszke városiak, hanem azok az emberfeletti munkát végző és mégis lebecsült vidéki kollegák, az orvostársadalom szürke ezrei és azok családtagjai fogják tovább szenvedni.

Prohászka László dr.

TÁVIRATOK.

A francia kulturharc.

Páris, január 17. A kormány a *montreli* polgármestert ideiglenesen felfüggesztette, mert az a templomot bezáratta és egy temetés alkalmával megtiltotta a lelkésznek, hogy a templomba lépjen.

Páris, január 17. A tegnapi püspöki gyűlés hír szerint a *magánistentiszteletek* megtartásának lehetőségével foglalkozott. A legtöbb püspök is a magánistentiszteletek mellett foglalt

állást és azon véleménynek adott kifejezést, hogy még abban az esetben is, ha a lelkészeket kényszerítenék a templomok elhagyására, gondoskodni lehetne arról, hogy magánházakban tartassanak nyilvános istentiszteletek. A püspökök és a lelkészek között tegnap emlékermet osztottak szét, melynek egyik oldalán a megváltó feje, a másikon olajágtól övezett kereszt látható ezzel a felirattal: *Liberté*. Ez emlékermek az összes katolikusok tiltakozásának kifejezésére szolgálnak. Az emlékermekből befolyó összeget egyházi célokra fogják fordítani.

A spanyol kortez megnyitása.

Madrid, január 17. A miniszterelnök közölte a minisztertanácsal a liberális párt vezetőinek kedvező feltételeit az egyesületi törvényjavaslat tárgyában. Elhatározta ennél fogva a minisztertanács, hogy e hó 21-én a kortezt megnyitja.

Az oroszországi események.

Luganszk, január 17. (Jekaterinoszlav kormányzó.) Egy csoport fegyenc megsebesítette és lefegyverezte az öröket és a fegyházból meg akart szökni. A szökést észrevették. két fegyencet agyonlőttek és hármat megsebesítettek, a többit pedig visszakisérték.

A hosszú kultuszvita. Bánffy az iskolákról. A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 17

Mindenki azt hitte még tegnap, hogy ma vége lesz a kultuszvitának és sor kerül az igazságügyi tárca költségvetésére. Az ülés elején azonban annyi szónok jelent. ezett a részletes vitához, hogy előreláthatólag csak a holnapi ülés végén kerül sorra *Polónyi* tárcája.

A mai ülés jóformán izelítő abból a végtárgyalásból, amelyen a közeli jövőben *Polónyi Géza* akarja tisztára mosni magát és így min-

denképen érdekesnek ígérkezik. Ez sem elég ok azonban arra, hogy a Ház megteljen. Reggel tíz órakor, amikor *Justh Gyula* megnyitja az ülést, a minisztereken kívül, akik mind itt vannak, tizenöt törvényhozó törölgeti álmosan a szeméit.

A folyosó is egészen néptelen. *Wekerle Sándor* idegesen magyarázza *Ábrányi Kornél* miniszteri tanácsosnak, a sajtóiroda főnökének, a mai lapok egyik bécsi telegramjára mutatva:

— Az osztrák perfidia hallatlan dolgokat kieszel. Most arról tudnak, hogy miért nem lesz valóságos belső titkos tanácsos *Justh Gyula* és *Polónyi Géza*. Kérlek, gondoskodjál róla, hogy a közvélemény tudomást szerezzen arról, hogy a korona közt és köztem a miniszterek titkos tanácsosságának kérdése szóba sem került.

Justh Gyula a folyosón több képviselőnek a költségvetési vita elnyújtása miatt panaszkodik.

— Ugy megy ez a vita — mondta — mintha az indennitás két hónapját is ki akarnátok huzni vele. Pedig szép dolog volna, ha megint nem lenne költségvetésünk! És még ha volna valami sok mondani való. De — tisztelet a kivételeknek! — egyik szónoktok üresebb és unalmasabb, mint a másik! Jó lesz véget vetni ennek a szóözönnek!

Bánffy Dezső báró lesz az első szónok. Még mindig igen rekedt s ezért röviden akar beszélni. De azt mondja, a szólástól egyáltalán semmi körülmények közt nem állhat el. Olyan dolgot kell elmondania hogy kötelességmulasztás volna, ha nem élne a beszéd jogával.

Részletes tudósításunk a következő:

(*Bánffy beszéde.*)

Justh Gyula elnöknek nem volt előterjeszteni valója. Így mindjárt folytathatták a kultuszbudget részletes tárgyalását.

A népoktatás-tételénél felszólalt *báró Bánffy Dezső*. Polemizál *Apponyi* tegnapi felszólalásával. A szóelő tegnap nem azt állította, hogy a nők ne menjenek tudományos pályára, hanem azt, hogy tulságos tömegben ne lépjenek rá. A népiskolai tanítónők között is nagy a túltengés. Három-négyezer az állás nélküli tanítónők száma. Ismételten tiltakozik a ráfogás ellen, hogy ő ellenzi, hogy a nők művelődjenek. A középiskolák államosítását a mi-

— Kérem, tessék!
A barátok az utasok hangos kacagása kíséretében, összecsókolóztak. Azután a fiatal, boldog férj tovább folytatá:

— Hogy ezt az örületet, amint a regényekben szokták mondani, az ember még fokozza, egy-két pohár alkoholt vesz magához. Ezáltal fejünkben, lelkünkben olyan valami történik, olyan változáson megyünk keresztül, melyet képtelenség leírni. En csak egyszerű jelentéktelen ember vagyok és mégis úgy érzem, hogy az egész világot meg tudnám hódítani . . .

Az örömitas fiatal férj tulcsapongó jó kedve magával ragadta a fülke többi utasait is. Nevetett, mulatott az egész társaság.

— Uraim, fő az, hogy ne gondolkozzunk sokat! Az ördög vigye el az analízist . . . Ha az ember szomjas, igyék, anélkül, hogy fejtörést okozna, vajon hasznos-e az, vagy sem? Az ördög vigyen el minden filozófiát és pszichológiát! . . .

Eközben a vonatvezető lépett a fülkébe.

— Kedves barátom, fordult hozzá a fiatal férj — ha a 209-es számú kocsihoz ér, mondja meg annak a szürke kalapos fiatal hölgynek, hogy én itt vagyok.

— Igen, de ezen a vonaton csak 29-es számú kocsi van.

— Miattam lehet az 219-es számú is, csak mondja meg az ott ülő hölgynek, hogy én ép-
ségben itt vagyok!

Iwan Alexejewits hirtelen a fejéhez kapott, azután sóhajok között folytatá:

— A férje annak a hölgynek . . . meny-nyi ideje is? A férje . . . Verést érdemelnek . . . én bolond . . . az ő férje! Szegény asszony!

— Manapság már ritkán lehet egy teljesen

boldog embert látni! — jegyezte meg az utasok egyike. — Az ember könnyebben találhat fehér elefántra.

— És az kinek a hibája? — kérde *Iwan Alexejewits*. — Ha nem vagytok boldogok, csakis magatokra vessetek! Mindenki a saját boldogságának a kovácsa. Csak akarnotok kell s ti is boldogok lesztek! De konokságtokban elkerülitek a boldogságot!

— Ez egy egészen új elmélet. Hogyan cselekedjünk tehát?

— Egészen egyszerűen . . . A természet rendje az, hogy az embernek egy bizonyos korban szeretnie kell. De ti nem követitek ezt a törvényt, mert valamire vártok . . . Továbbá, a szentírás is azt mondja, hogy házassodnotok kell, mert házasság nélkül nincs boldogság. Ha elérkezett az idő, minden további gondolkodás nélkül feleséget kellene választanotok . . . De ti mindig vártok valamire . . . A szentírás még azt is mondja, hogy a bor örömmel tölti el az ember szívét . . . Tehát, ha valaki szomjas, igyék!

— Ön azt mondta, hogy mindenki a saját boldogságának a kovácsa! Milyen kovács az, ha elégséges neki egy fogfájás, vagy egy rossz anyós, hogy boldogsága az ablakon kirepüljön? Minden a véletlentől függ! Ön is másként beszélne, ha a vonat most egyszerre kisiklanék!

— Badarság! — ellenkezett *Iwan Alexejewits*. — A vasuti szerencsétlenség nem mindennapi dolog. Különbben sem félek az eshetőségektől . . . Miért siklana ki a vonat? Az ördögbe is, ilyesmire még gondolni sem szeretek! De most már, azt hiszem, hogy az állomáshoz közeledünk.

— Hová utazik? — kérde *Piotr Piot-*

rowits. — Moszkvába vagy még távolabb dél felé?

— Kedves egészségére! Miként juthatnék én délvidékre, ha észak felé utazom?

— Moszkva csak nem fekszik északnak?

— Azt tudom, de most Pétervár felé robo-

gunk! — mondá *Iwan Alexejewits*.

— Nem! Moszkva felé utazunk, ha nincs ellenére!

— Moszkva felé? . . . Mit jelentsen ez? — kérde elképedve a boldog ember.

— Különös . . . Hová akart utazni?

— Pétervárra.

— Sok szerencsét kívánok! Ön nem az oda irányuló vonatra szállt fel!

Erre néhány pernyi szünet következett, mialatt az új házasság merev tekintettel bámult utitársaira.

— Igen, igen, — magyarázta *Piotr Piotrowits*. — Bologojeban szállt fel a helytelen vonatra . . . Talán a pálinka okozta?

Iwan Alexejewits elsápadt, izgatottan fejéhez kapott és mondá:

— Oh, én buta! Én alávaló, nyomorult! Az ördög vigyen el! Most már mit tegyek? Feleségem a másik vonaton van! Ott ül egyedül, aggódik és reám vár! Oh, én ostoba bolond!

— s visszarokkadt előbbi helyére. En boldogtalan! — nyögte tovább. Most már mit tegyek?

— Az egész baj nem olyan nagy, — vi-

gasztalták az utitársak. — Feleségének sürgönyözni fog, s ha egy gyorsvonatot megcsíphet, még el is érheti a másikat.

— A gyorsvonatot! — kiáltotta az ujdonsült férj, ki saját boldogságának volt a kovácsa. Hol vegyek arra pénzt? Hiszen összes pénzem a feleségemnél van!

niszter felszólalásával szemben is szükségesnek tartja, hogy ezáltal a nemzetiségi középiskolák nemzetellenes hatása kiküszöböltesse. A népiskolák terén is az államosítást óhajtja. Ez nemzeti érdek. E tekintetben hivatkozik külföldi példákra. Utal Romániára. Felolvassa az *Adeveru*-nak azt a cikkét, mely a romániai népiskolák államosítását nemzeti érdekből követeli. Különös, hogy ez Romániában kell, idehaza pedig éppen a románok tiltakoznak a leghevesebben ellene. Ami Romániában hazafias kötelesség, az itt nem lehet jogfosztás. A nemzetiségi iskolákkal és egyházakkal szemben fokozni kell az ellenőrzést. Képtelen állapot, hogy mi csomó pénzzel segítsük a román nyelvű iskolákat, anélkül, hogy kapnánk ezért valamit. 1447 nemzetiségi népiskola van s közülük kétszázharmincöt római katolikus. Majdnem valamennyiben gunyszámba megy a magyar nyelv tanítása. Ha a 33 éves törvényt végrehajtják, erre aligha kerülhetett volna sor. A nemzetiségi tanítóképzők is sürgős megrendszabályozásra szorulnak. (Helyeslés.) Az ország minden polgárát meg kell tanítani a magyar nyelvre. Talán nem fogja őt rendreutasítani az elnök, ha már e tételnél a tanítóképzőkről is szól.

Elnök: Bocsánatot kérek, még tizenhárom szónok van feljegyezve ehhez a tételhez, tehát valóságos sérelem volna, ha más tételhez szólna a képviselő ur.

Bánffy Dezső báró: Tisztelettel meghajlik az elnöki intelem előtt. Kéri a kormányt, foglalkozzék behatóan a népiskolák államosításának kérdésével. A népiskolák államosítása ellen a protestáns egyházak tiltakoznak azzal, hogy iskoláik hazafiasak. Ha elvről van szó, nem lehet kivételt tenni. De fél azoktól az intézkedésektől, melyeket a miniszter a tanítói fizetések kiegészítésének megadása tekintetében kitalált. Félt, hogy csak adunk, anélkül, hogy kapnánk a nemzeti iskoláktól valamit. A népiskolák kérdésének rendezése államosítás nélkül lehetetlenség. Nem tesz ebben az irányban konkrét indítványt, mert tudja, hogy annak sürgős keresztülvitele nehézségekbe ütközik. Ütem én — mondta — a hatalom székében is és tudom, hogy a hatalom viselése milyen nehéz. Ütem — ismétlem — a bársonyszékben, éppen abban, melyben most a miniszter ur ül. (Nagy derűtlenség.) A költségvetést különben elfogadja. (Helyeslés.)

(„A császár parancsára!”)

Mezőfi Vilmos: Nagyon örül, hogy a népoktatás államosításának kérdésében egy véleményen van Bánffyval. A közoktatás jelenlegi képviselőjének személye iránt nagy tisztelettel viseltetik, de ki kell jelentenie, hogy amíg oly nagy a száma azoknak a tanköteleseknek, akik iskolába nem járnak, amíg olyan kevés a tanítóknak a száma, addig magunkat kulturálmunkának nem tartjuk. Ne beszéljünk harmadik egyetemről, előbb szaporítsuk népiskoláinkat. Különösnek tartja, hogy katonaságra, tengerészetre oly vigan szavaznak meg százmilliókat...

Felkiáltások: Dehogy vigan! Szomoruan!

Nagy György: A császár parancsolja!

Mezőfi Vilmos: ... ellenben népiskolákra alig telik. (Nagy zaj a néppárton.)

Elnök: Csendet kérek! Az urak ugyanis feliratkoztak, lesz alkalmuk rövid negyed vagy fél óra múlva felszólalni. (Derűtlenség.)

Mezőfi Vilmos: Kivánatos, hogy mindenki tudjon ez országban magyarul. (Helyeslés.)

(Az iskolák államosítása.)

Ajtay Aladár: A népiskolák államosításának a híve, de ezt tapintatosan szeretné keresztül vinni. A tételt elfogadja. (Helyeslés.)

Simonyi-Semadam Sándor: Mezőfivel polemizál, majd Bánffy beszédével foglalkozik. Bánffy sokat tanult, mióta nem miniszterelnök, de tanulmányai mindig koalícióellenes irányzatúak. A felekezeti iskolákat fentartandóknak véli, csak a nemzetiségiakat óhajtáná államosítani. A tételt elfogadja.

Brediceanu Koriolan: Mindnyájunknak közös célja a népbe a művelődést beleoltani. Orvend, hogy e tekintetben egyetért az egész Házzal. Sokan vannak, akik mindig a magyar állameszmét hangoztatják, de nincsenek tisztában ezzel a fogalommal. Nagy baj az, hogy az elemi iskolákban a román gyermekeket a magyar nyelvel gyötrik. A tételt nem fogadja el. (Helyeslés.)

Csizmázia Ferenc: Az állami és a felekezeti iskolákban nagy a hiány a szemléltető képben. A tankönyvek nagy része rossz, mert nem az ismeretek mélységére, hanem sokaságára törekednek. Szükségesnek tartja, hogy a miniszter tegye tanulmány tárgyává az ismétlődő iskolák ügyét, szakítson a régi rendszerrel. A tételt elfogadja.

Elnök: Az ülést tíz percre felfüggeszti.

Szünet után **Szmrecsányi György** fejtegeti, hogy a népoktatás elmaradottságának a tanítók sanyaru helyzete az oka. Jogos a tanítóknak az a kívánsága, hogy állami hivatalnokoknak tekintessenek.

Mrkšics Jákó szerb nemzetiségi gyöngye magyarsággal, de annál nagyobb nyugalommal elmondja, hogy az államnak minden tanítót kell segítenie, aki kötelességét teljesíti, nem pedig csak a nemzeti kultúra terjesztőit.

(Apponyi válasza.)

Apponyi Albert gróf vallás és közoktatásügyi miniszter csak ismételheti azt, amit az általános vita során elmondott. A népiskolai javaslat előterjesztésekor lesz legcélszerűbb az államosítást megvitatni. Az összes nem állami iskolák államosítása sok hazafias elemet elriasztana a magyarosítás munkájától. Az államosítás kérdésében meg kell tartani az eddigi közéletet. Ami az állami felügyelet fogyatékoságát illeti, az tökéletesen igaz. Ennek az az oka, hogy kicsi a személyzet.

A Ház a tételt elfogadja és Mezőfi javaslatát elveti.

(A tanítóképzés reformja.)

A tanítóképzés tételénél **Bánffy Dezső** báró kifejti, hogy nemcsak a tanítóképzést, hanem a tanítóképzést is le kell foglalni az állam részére. A tanítói szükségletnek csaknem kétharmadát a felekezeti és nemzetiségi képzők látják el. Ez így nem maradhat.

Szmrecsányi György szerint a tanítóképzők tantervét meg kell reformálni oly módon, hogy a növendékek szociális kiképzésben is részesüljenek.

Ezzel az ülés véget ért. A vitát holnap folytatják.

Az aradi Tribuna újabb sajtópöre.

Sajtópör — a sajtópörök miatt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 17.

Az aradi román napilapnak, a *Tribuna*-nak sajtópöröi kettővel megszorodtak. Az új sajtópörök közül az egyiknek ép az az érdekessége, hogy azt az eddigi sajtópörökről írta a lap.

Az aradi törvényszék vizsgálóbírája tegnap megidézte **Boku Szevért**, a *Tribuna* szerkesztőjét és tudomására hozta, hogy a nagyváradi királyi ügyészség, mint sajtóügyi vádhatóság vádat emelt a lap két cikke miatt. Az egyik a *Tribuna* november 18-iki számában jelent meg *Kálvária* címen. Ebben a *Tribuna* azokat az ítéleteket foglalta egybe, amelyeket Magyarországon az utolsó tíz év során nemzetiségi pörökben hoztak, s kimutatta, hogy a magyar bíróságok e tíz év alatt mintegy negyvennégy évi fogházat és több mint negyvenezer korona pénzbírságot szabtak ki a nemzetiségi ügy „áldozataira.” A statisztikát kísérő gloszában az ügyészség izgatást látott s emiatt a büntetőtörvénykönyv 174. szakasza alapján indította meg az eljárást.

A másik cikket **Slavici János**, az aradgyei származású, ez időszert Romániában élő tanár írta *Izgatások* címmel; ez ellen ugyancsak a fenti szakasz alapján emelt vádat az ügyészség. Miután Slavici külföldön él, s ellene az eljárás nem folytatható, a nagyváradi ügyész-

ség az izgatást tartalmazó közlemény terjesztése miatt indította meg az eljárást a *Tribuna* szerkesztője ellen.

Boku Szevér bejelentette, hogy a bűnvádi eljárás megindításával szemben jogorvoslattal fog élni.

A kingstoni földrengés.

Ezer halott. — Tíz millió dollár kár.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 17.

A kingstoni katasztrófáról és következményeiről mind megdöbbentőbb hírek érkeznek. Most már sikerült megközelítőleg megállapítani a halottak számát, melyet közel ezerre tesznek, míg az anyagi kár tíz millió dollárra rug. Súlyosbitja az életben maradt lakosság helyzetét az a körülmény, hogy a tűzvész következtében az élelmiszerek legnagyobb része odaégett, úgy, hogy a lakosságot éhínség fenyegeti.

A katasztrófáról legújabbán érkezett távirataink a következők:

Washington, január 17. A tengerészeti miniszterium drótnélküli távirat útján kapta azt a hírt *Guantemából* (Kuba), hogy **Evans** tengernagy a *Whipple* torpedógőzösön Kingstonba utazott, hogy a szükséges támogatást felajánlja. A *Missouri* és az *Indiana* nevű csatahajók szintén oda indultak. A *Celtic* és *Glacier* nevű szállítóhajók, amelyek készletekkel megrakodva értek az atlanti flottához, parancsot kaptak, hogy azonnal Kingstonba folytassák útjukat és rakományukat ott szétoszassák a lakosság között.

London, január 17. A jamaikai földrengési katasztrófáról ma érkezett hírek többé nem hagynak fenn kétséget arra nézve, hogy az első sürgönyök a szerencsétlenség nagyságát, valamint a halottak és a sebesültek számát semmiesetre sem túlozták. Az elveszett emberéletek számát most általánosan 400—500-ra becsülik, a sebesültek száma ezernél jóval több. A *New-York Herald* tudósítása szerint a halottak száma 500 és 1000 között van. A tűz elpusztította Kingston üzleteit. A kár körülbelül kétfélmillió dollár.

London, jan. 17. St.-Thomas-ból jelentik, hogy a hatóság a várost kiürítette. Éleség szűken van, a lakosságot éhínség fenyegeti. Az összes üzletelviségek elpusztultak és a benők levő áruk elégték. A nyomor leírhatatlan. Szerencsén bandák fosztogatják a várost és különösen a runos hordókat igyekeznek megkaparítani. Részegen azután mindenfelé öldökölnek és pusztítanak. A *Portland* melletti tűzhányón, amely már évszázadok előtt kialudt, újabb kitörések előjelei mutatkoznak.

Newyork, jan. 17. St. Thomasból érkezett jelentések szerint a kingstoni földrengés alkalmával ezer ember vesztette életét. A hajléktalanok száma kilencvenezer. A földrengés által okozott kár tízmillió dollár.

Kingston, jan. 17. Eddig körülbelül 250 holttestet találtak meg. Azt hiszik, hogy a katasztrófának több mint ezer halottja van. Az egész városban egyetlen ház sem maradt épen. A 90.000 főnyi hajléktalan lakosság között óriási a pánik. Mindenki menekülni igyekszik, mert a városban a pestis és éhínség dühög és a szerencsének fosztogatása egyre tart.

Tegnap két újabb földrengés volt, amelyek ismét lángba borították a várost. Így leégett a templom és a tébolyda, amelyben sok örült belepustult, többen pedig az utcákon kóborolnak.

Felmentett „sikkasztó.”

Hetvenhét okirathamisítás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 17.

Ritka érdekességű bűnpörben tartott tárgyalást a szegedi kir. ítélőtábla. Egy Aradon is jól ismert főkönyvelőt, akit még a múlt év tavaszán letartóztattak, *hetvenhét rendbeli okirathamisítással* vádolt meg a kir. ügyészség. Először — amint azt annak idején megirtuk — sikkasztás miatt fogták el, de utóbb szabadon bocsájtották és okirathamisítások miatt fogták pörbe. A törvényszék bűnösnek is találta Szántót 5 rendbeli okirathamisítás büntette és 72 rendbeli okirathamisítás vétsége miatt és 7 hónapi börtönre, 770 korona pénzbírságra, esetleg 77 napi fogházra ítélte.

Szántó Mór a Beregi Lajos nagykereskedő cégnek Hódmezővásárhelyen volt tizenöt éven át főkönyvelője és vidékre kiküldött pénzbeszédője. Néhány hónappal ezelőtt a cég *tizennégyezer korona* elsikkasztása miatt följelentést tett Szántó ellen, akit letartóztattak és több hétig fogva tartottak. Utóbb azonban Beregi visszavonta a följelentést és szabadlábra helyezték Szántót. A vizsgálóbíró ekkor már lefolytatta a vizsgálatot és kiderítette, hogy Szántó 77 rendbeli magánokirathamisítást követett el. Az ügyészség ez alapon vádat is emelt Szántó ellen, akinek bűneit a következőképpen mondta el a vádirat:

Szántó Mór a Beregi Lajos cég azzal szokta megbizni, hogy Szentesen és Csongrád-megye több helyén levő vevőitől vegye föl az eladott árucikkek vételárát. Szántó föl is vette a pénzeket, nyugtát adott róluk, a felektől ceruzával írott ellennyugtát vett és ezeket az ellennyugtákat meghamisította. Például *Gunszt Lipót* szentesi vaskereskedő cég ellennyugtáját 349 koronáról 149 koronára javította; *Dobray Sándor* szentesi fűszerkereskedő ellennyugtájára 382 korona helyett 202 koronát, majd 213 korona helyett 108 koronát írt. Ilyen önkéntes beírásokat, helyesebben: kijavításokat 77 esetben követett el. Ezzel az eljárással Szántó több ezer korona erejéig károsította meg a Beregi-céget, amelylyel azonban kiegyezett.

A törvényszék ismeretes ítéletét Szántó megföllebezte s így került az ügy az ítélőtáblához, amely a tegnapi tárgyaláson Szántó Mór *fölmentette* az elsőbírság ítélete alól.

Két rablógyilkos.

Elfogatás és körözés.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 17.

Komáromban tegnap bestiálisan végrehajtott rablógyilkosság történt. *Fleischmann* szatócs nejét baltával meggyilkolta és kirabolta egy uriasan öltözött ember. Uldözöbe vették és a komáromi rendőrség megismerte a személyleírásról a tettest *Óváry Lajos* személyében.

Ezt az Óváryt, mint már jeleztük, a budapesti rendőrség elfogta. Az elfogatás mint fővárosi tudósítónk ma jelenti, a gyilkosnak Szövető-ség-utca 9. számú lakásán történt, ahol a detektívek déltől estig lesték a veszedelmes embert.

Óváry Lajos mesterségére ácslegény, de a mesterségét már régen nem folytatja. Lopásból, csalásból, betörésből élt, még pedig, ha szerét ejthette. uri módon. Két ízben volt büntetve, első alkalomkor 18 hónapra elítélték, másodízben betöréses lopásért 4 évi fegyházbüntetést kapott. A katonasággal lévén baja,

ezt a büntetését a komáromi katonai fegyházban töltötte el és így került a komáromi rendőrséggel is közelebbi ismeretségbe.

Csak nemrégiben szabadult ki a komáromi fegyházból és úgy látszik, már akkor határozta el, hogy legközelebbi gaztettét Komáromban követi el.

Tagad mindent; azt állítja, egyáltalán nem volt Komáromban és azt az éjszakát, amelynek estéjén a rablógyilkosság történt, a Velence-kávéházban töltötte el, majd pedig az utcákon sétált. Ezzel szemben a motozásnál Óvárynál 360 korona készpénzt találtak, még pedig 10 és 20 filléres nikkelpénzekben, olyan pénzben tehát, amelyet Komáromban elraboltak. Azonfelül cipőin olyan sarat találtak, mely a budapesti talajnak nem felel meg. A rablógyilkos mindezekkel szemben tovább is álhatatosan tagad.

A budapesti rendőrség Óváryt ki fogja adni a komáromi ügyészségnek.

*

Megirtuk azt is, hogy e hó 10-én Százhalom-Battán *Angyelov* Szavov bolgár kertész meggyilkolta és kirabolta egy kertészsegéd. 1500 koronát rabolt el a meggyilkoltól.

A budapesti főkapitányság megállapította, hogy a gyilkos Székesfehérvárról Budapestre jött és innen Predeal felé utazott el, tehát valószínűleg Brassón át *Romániába* szökött. A rendőrség távirati személyleírást küldött Braila, Bukarest, Jassy, Konstanza stb. rendőrségeinek.

Háboruság

az aradi orvosok között.

A különválást leszavazták.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 17.

Az Országos orvosszövetség aradi és arad-megyei fiókjának multkori határozata tudvalevőleg éles ellentéteket idézett föl az aradi fiókegyesület tagjai körében. Az aradi orvosok többsége ugyanis arra az álláspontra helyezkedett, hogy a szabad orvosválasztás ügyében a megyei orvosokat nem illeti meg a szavazás joga, mert a kérdés érdekeiket nem érinti. Megvitatták tehát azokat a módozatokat, amelyek révén a határozatot érvényteleníteni lehet és végül abban állapodtak meg, hogy *különválva a megyei orvosoktól*, önálló aradi fiókot alakítsanak. A fiók létesítése dolgában — mint tegnap megirtuk — az aradi orvosok ívet köröztettek, amelyben arra kérték *Vas Sándor* dr. elnököt, hogy az aradi és aradmegyei fiók kettéválasztásának ügyében hívjon össze rendkívüli közgyűlést.

Az aradi orvosok között általános volt az a nézet, hogy az indítványt a közgyűlés többsége el fogja fogadni és a kettéválasztást kimondják. De meglepetés történt. A rendkívüli közgyűlés, — amelyet ma délután tartottak — a különválás ellen döntött. A rendkívüli közgyűlés lefolyásáról alábbi tudósításunk szól:

Vas Sándor dr. elnök a városháza kistermében délután 5 órakor megnyitván a rendkívüli közgyűlést, bejelentette, hogy 23 aradi orvos indítványt adott be az aradi és aradmegyei fiók kettéválasztása iránt.

A tárgyhöz elsőnek, az indítvány aláírói nevében *Hermann I. Károly* dr. szólott. Sajnálatát fejezte ki a felett, hogy a körülmények ilyen indítványra készítették az aradi orvosok többségét, de — ugymond — meggyőződtek arról, hogy csakis ilyen módon lehet az aradi orvosi kar érdekeit megvédeni. Amikor fölmerült a kérdés, hogy az aradi orvosok milyen feltételek mellett vállaljanak a munkáspénz-

tárnál állást, az ügybe a megyei orvosok is beleszóltak és döntötték el a kérdést, amely az érdekeit nem érinti. Ismételten hangsúlyozta, hogy a fiók kettéválasztása elsődrendű érdeke az aradi orvosi karnak és arra kérte a közgyűlést, hogy mondja ki a kettéválasztást.

Parecz Gyula dr. közkórházi főorvos az indítvány ellen szólt.

Bácskai Béla dr. a fiók kettéválasztása mellett mondott beszédet.

Vas Sándor dr. elnök ezután elrendelte a szavazást, amely azzal az eredménnyel végződött, hogy a *szétválasztás mellett 22, ellene pedig 30 orvos szavazott*. A közgyűlés tehát 8 szótöbbséggel az aradi és megyei fiók együttmaradása mellett döntött.

Az eredmény részint meglepetést, részint elégtelenséget keltett az aradi orvosok körében és *Kis Dávid* dr. nyomban bejelentette, hogy az indítványozók nevében nyolc napon belül a budapesti központhoz *megfelelbezi* a határozatot.

A Kövér-Odescalchi válópör.

Békéltetés a gyulai törvényszéken.

Beszélgetés a hercegnővel.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 17.

Annak a szerencsétlen házasesetnek, amely nyolc-tíz hónappal ezelőtt egy szenzációs válópör keretében foglalkoztatta a gyulai királyi törvényszéket, új felvonása kezdődött a tegnapi napon. Ekkor tartották ugyanis a *békéltetési tárgyalást* abban az újabb válópörben, melyet *Kövér Gusztáv* volt csabacsüdi nagybirtokos indított felesége *Odescalchi Alinka* hercegnő ellen, a *házastársi kötelességek megtagadása* címén.

(A hercegnő a férje ellen.)

Kövér Gusztáv a házasság megkötésekor 300.000 koronát biztosított *Odescalchi* hercegnőnek az esetre, ha házasságukat a férj hibája miatt bontaná föl a törvényszék. Kevés-sel egybekelésük után azonban tervszerűen és elég ötletesen arra törekedett a feleség, hogy a válópör megindítására okot találjanak. Gombába volt férjéhez s egyáltalában nem viselkedett úgy, mint ezt *Kövér Gusztáv* elvárhatta volna. Így aztán napirenden volt közöttük az egyenetlenkedés, amely végre is oda vezetett, hogy *Odescalchi Alinka* válópört indított férje ellen. A házasságot *nem bontotta föl* a törvényszék, de a hercegnő ekkor eltávozott férjétől.

Ettől az időtől kezdve *Kövér Gusztáv*ot állandóan kémekek vették körül. A hercegnő ugyanis nem volt megelégedve az ítélettel s *újabb bizonyítékokat* akart beszerezni férje ellen. Az új bizonyítékok beszerzésével *Jankovich Jenő* dr. fővárosi ügyvédet bizta meg, aki több kompromittáló adat alapján indított a hercegnő megbízásából újabb hadjáratot a férj ellen. Szerepelt ebben a dologban egy temesvári leány is, aki állítólag szeretője *Kövérek*nek, szerepelt bűnvádi feljelentés és mindenféle vádaskodás, amikről épen a mult héten írtak bő tudósításukat a fővárosi lapok.

(Az újabb válópör.)

Kövér Gusztáv eközben — mitse sejtve a hercegnő terveiről — 12.000 korona évi járadékot biztosított nejeének s több ízben felszólította őt, hogy térjen vissza hozzá. Az elszegényedett hercegnő azonban kereken visszautasított minden kérést, de az évi járadékot mégis elfogadta. Történt ezalatt, hogy *Kövér Gusztáv* több olyan diszkrét dolgot tudott meg-

feleségének privát életéből, amelyek nagyon is kétségessé tették előtte azt, hogy Odescalchi hercegnő hitestársi méltatlankodásában hagyta volna el a családi tűzhelyt s ezért Keller István dr. ügyvéd, országgyűlési képviselő utján *válópört indított neje ellen.*

E válópörben tartott tegnap *békeltető tárgyalást* a gyulai kir. törvényszék. A tárgyaláson Kövér Gusztáv és Odescalchi Alinka hercegnő is megjelentek. A tanács elnöke Szakmáry Arisztid volt, bírái pedig Hubay Lajos és Szonner Béla.

Odescalchi Alinka hercegnő kijelentette a tárgyaláson, hogy házastársi kötelességeit azért tagadta meg, mert Kövér Gusztáv nem bánt vele állásához és rangjához méltóan. De megtagadja ebbeli kötelességeit azért is, mert Kövér Gusztáv megcsalta és megcsalja őt.

Jankovich Jenő dr., a hercegnő ügyvédje eseteket sorolt fel ezután s kérte a bizonyítást annak beigazolására, hogy Kövér Gusztáv megcsalja a feleségét. Bejelentett egy sereg tanút is.

A törvényszék *el is rendelte a bizonyítást* s a tárgyalás folytatására új határnapot fog kitűzni.

(Beszélgetés a hercegnővel.)

Odescalchi hercegnő Gyulán a „Komlóban” szállott meg s a tárgyalás után egy ujságírónak alkalma volt beszélgetni az érdekesen sápadt arcú, filigrán termetű asszonnyal, aki szállodai lakásán fogadta őt. A hercegnő fáradt léptekkel jött elébe s mosolyogva nyújtott kezét:

— Elvből nem szívesen fogadok ujságírókat, mert rossz indulattal viseltetnek irántam (?)

Aztán letette könyvét s szapora bőbeszédűséggel szólott tovább:

— Tudom, miről akar kérdezni, de legnagyobb sajnálattal kell kijelentem, hogy többet nem tudhat meg tőlem, mint amennyit most mondok el... A válópör fejleményei elé nyugodtan nézek. Én nem vagyok hibás. Akármilyen tanukat is állítanak ellenem, én csak azazal az egy igazsággal válaszolok vádjakra, hogy hazudnak, hazudnak és hazudnak!... Szerető hitves voltam. Higye el, fájdalmasan gondolok vissza az oly hamar eltűnt multra, mert vannak még emlékeim, amelyek kedvesek és felejthetetlenek... De ugyebár maga is igazat ad nekem abban, — ellenségeim közé tartozzon bár — hogy az asszonyi türelemnek is határai vannak?! En készakarva csak nagyon későre jutottam el ehhez az igazsághoz.

A keskeny, vérpiros ajak itt hirtelen összecukódott. S a némaságnak egy-két pillanatában azt vélte hinni valóban az ember, hogy ez az asszony nagyon nagyon szerencsétlen volt. Majd fölvetette a fejét s keserű mosolygással folytatta tovább mondanivalóit:

— Látja, a jogtanácsosom még becsülni tudja azt az embert, én azonban — aki gyermekének anyja vagyok — soha!... Az én becsülésemet régen eljátszotta már. Vagy miképpen tudnék becsülni olyan férfit, aki gyermekéről sem gondoskodik!... És ő még ennek a kötelességnek sem tesz eleget, hanem rágalmoz és újra rágalmoz... Hogy nem szerettem, amikor nőül mentem hozzá? Ez is kegyetlen hazugság. „Nekünk” megadatott az alkalom, hogy válogassunk jóvendőbelinkben; még akkor is, ha anyagilag biztosítani akarjuk magunkat. Persze én szegény vagyok s a szegénység manap mindenütt bűn!...

Ezután finom átmenettel magánéletére terelte a beszédet:

— Higgyen nekem... Mintaképe voltam a női gyöngédségnek és szeretetnek. Elzárkó-

zott életet éltem férjem oldalán, épp mint most. Ismerőseim nincsenek családunk tagjain kívül. Senkivel nem beszélek, sőt akiket ismerni van szerencsém, azokat is kerülöm. Ezért tartózkodom most Bécsben. Onnan jöttem most is ide s egyenesen visszautazom. Egy-két hétig ott maradok, aztán egyik rokonommal Spanyolországba fogok utazni. Az ilyen válófélben levő szegény asszonyra nézve az a jó, ha minél kevesebb alkalmat ad a pletyka-nyelveknek arra, hogy lássák és beszéljenek felőle...

Eddig tartott a hercegnővel folytatott beszélgetés. Odescalchi hercegnő a délutáni motorossal utazott Békéscsabára s innen Budapesten keresztül Bécsbe. Kis kézi bőröndből és egy paksaméta ujságból állott az uti cók-mókja. Az ujságok azt a nyilatkozatot tartalmazták, amelyben jogtanácsosa Kövér Gusztáv ellen kompromittáló adatokat szellőztet, válaszul Keller Istvánnak a heregnőt bántó állításaira.

A doktor ur.

Aradi zugirász Budapestén.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 17

Budapestén általánosan ismert alakja volt a bírósági tárgyalótermeknek Darvas Deutsch Mihály nevű ügynök, aki állandóan fekete irattáskát hordott magával s akit ezért úgy a bíróság tagjai, mint a jogkereső felek ügyvédnek, de legalább is ügyvédjelöltnek vélték. Darvas rendszeresen tárgyalt, vállalt bírósági eljárásokat, pörök vitelét, a nélkül azonban, hogy diplomája lett volna. Végre aztán leleplezték s a kamarai ügyész panaszt tett ellene a járásbírósnál zugirászatért.

Ez a „doktor” Darvas Mihály aradi származású ember. Aradon járt a főreáliskolába is, ahol tizenegy év előtt érettségizett s már akkor az volt passziója, hogy doktor urnak címezte magát. Később Budapestre került, de többször megfordult azóta is Aradon; legutóbbi ittléte alkalmával nemcsak ügyvédnek, hanem egy előkelő fővárosi pénzintézet jogtanácsosának adta ki magát. Leleplezéséről a következő tudósítás számol be:

A budapesti törvényszék előtt egy elegáns szőke ur ült ma a vádlottak padján. Mindenfelé dr. Darvas Mihály néven ismerték, sőt tisztelték a jómodoru embert. Ugy szerepelt, mint ügyvéd, a bíróságok előtt tárgyalt és védőbeszédet tartott, míg ki nem sült róla, hogy közönséges zugirász. A véletlenség tette, hogy a doktor urat leleplezték tavaly és azóta — igazgató valamelyik fehérmű-intézetben. Szomorú dolog az, hogy ilyesmi megtörténhetik, de még szomorubb, hogy Darvasnak az érzelmeihez két ügyvéd nyújtott segédkezet. A két ügyvéd: Molnár Gyula dr. és Molnár Dezső dr. Az előbbi „irodavezető” címmel alkalmazta Darvas s mindketten az ügyvédi meghatalmazásaikon, mint helyettesüket Darvas Mihály dr. néven szerepeltették.

Valójában ez nyitott utat a vádlottnak a tárgyalótermekbe, sőt odaültette a derék férfit a védői emelvényre is. A visszaéléseknek az vetett véget, hogy Budapesten van egy Darvas Mihály dr. nevű igazi ügyvéd is, aki a fura „névrokont és kollégát” feljelentette. Csak ekkor tűnt ki, mint dolgozott az áldoktor. Ha boróválnak ment, egyuttal pört is vállalt a borbélyától, nem mulasztva el a válópörről 400 korona honoráriumot kikötni. Főképp válópörökben, gyermektartási és kisebb kriminális ügyekben utazott. A jegyzőkönyvet is dr. Darvas névvel írta alá. A lakásain szintén enrek

ismerték, mert hisz még az adót is úgy rótták ki rá, mintha Darvas Mihály dr. *ügyvédjelölt és hírlapíró* lenne. Az adó egy kicsit sok volt, de Darvas fizette, mert nem volt szabad magát elárulni.

A tárgyalás érdekes volt. Mikor a járásbírósnál folyt a bizonyítás, tanu gyanánt ki akarták hallgatni a két fiskálist, Molnár Dezsőt és Molnár Gyulát. Am mindketten megtagadták a vallomást.

— Felmenteni kérjük magunkat — mondták — a vallomástétel alól a Bptts. 208. §-a alapján.

Ez a szakasz azt mondja, hogy a tanu, ha *önmagát kellene vádolnia* vallomásaival, nem tartozik vallani. Nem faggatták hát őket tovább, de azt megtette a bíróság, hogy az iratoknak az ügyvédi kamarához való áttételét rendelte el, alkalmat akarva adni a dr. Molnárék ellen *való fegyelmi eljárásra*. Darvas Mihályt pedig, zugirászat címén, 100 korona pénzbüntetésre, esetleg öt napi fogházra ítélte a járásbírósnál.

Ma foglalkozott az elítélt felebbezésével a törvényszék Czekélius bíró elnöklése és Molnár István dr. bíró előadása mellett. A másodbírósnál, meghallgatva Bíró dr. alügyész vádját, az első ítéletet *helybenhagyta*.

Darvas Mihály azonban vérbeli zugirász léte a két egybehangzó marasztaló ítélet ellen a jogegység érdekében *jogorvoslatot* jelentett be a kir. kuriához. Minthogy az ilyen jogorvoslat bejelentése a kir. koronaügyészség feladathoz tartozik, a bíróság Darvas ezen kérelmével elutasította.

Elítélt aradi tüntetők.

A pincér-háboru epilógusa.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 17

Az aradi pincér-háboruságból keletkezett szociálista tüntetés még mindig foglalkoztatja a hatóságot. Ma játszódott le egyik epilógusa a január 3-iki ismeretes tüntetésnek Berecz Ferenc kihágási bíró előtt.

A rendőrség tudniillik eljárást indított Klopstein Ernő, az aradi szakszervezetek titkára és több társa ellen, akik a tüntetést megelőző, engedély nélkül tartott népgyűlésen részint mint szónokok, részint mint résztvevők szerepeltek. Klopstein Ernőt nemcsak ezen a címen, hanem azért is felelősségre vonták, mert beszédében olyan kifakadásokat használt, amelyek a fennálló rend megbolygatását célozták.

Többszöri tárgyalás után, Klopstein kivételével, ma este hozott ítéletet a terheltek fölött Berecz Ferenc alkaptány, kihágási bíró. Klopstein ügyének elbírálására a kihágási bíró nem tartotta magát illetékesnek, mert cselekedete *súlyosabb beszámítás alá esik*. Az ő ügyét ennél fogva átteszik a királyi ügyészséghez.

Ellenben Albert Dániel, Strengár Demján Száva és Kappner Ármán aradi munkásokat 200-200 koronával megváltható 10-10 napi fogházra mint főbüntetésre és 50-50 koronával megváltható 3-3 napi fogházra mint mellékbüntetésre ítélte a kihágási bíró.

Kisebb büntetéssel sujtott Berecz hét másik munkást, akikről megállapította a rendőrség, hogy a népgyűlésen résztvettek és szerepeltek.

Valamennyi elítélt felebbezést jelentett be és így az ügy a tanács elé kerül.

Azokat a tüntetőket, akiket az utcáról kísértetett be a rendőrség, már a múlt héten elítélték kisebb-nagyobb pénzbüntetésre.

Polónyi Géza panasza.

A járásbiróság ítélkezik.

Igazság helyett — kibuvó.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 17

Az utóbbi napok kellemetlen eseményein s az egész vonalon szenvedett vereségen még ma sem okult Polónyi Géza. Kényszerítő minisztertanácsi határozat következtében pört indit ugyan Halmos János nyugalmazott polgármester ellen, de nem ám ennek összes vádjai és diffamáló nyilatkozatai miatt, hanem csupán egyik szóval tett kijelentéseért. Az igazságügy-miniszter tehát pöröl is, nem is — és azt hiszi, hogy ezzel a féluton való megállással eleget tesz a közvélemény és minisztertanácsainak megnyugtására. Pedig ez nagy tévedés. A jogtalan vagyonszerzés vádja époly tisztességbe ütköző, mint a fölszólalás a szignálás nélkül átadott kérvények ügyében s ha ezért panaszt emel, úgy kötelessége amannak alaptalanságát is a bíróság útján kimutatni. A kibuvót csupán azért használja a miniszter, mert nem meri a sajtópört megindítani és az ítélkezést független esküdtbírákra bízni.

Az affér újabb fejleményeiről alábbi távirati jelentéseink szólnak:

A minisztertanács döntése

Tehát bizonyos, hogy Polónyi Géza igazságügy-miniszter — amint azt már megirtuk — a bírósághoz fordul. Ő maga, a következő szavakban adta ezt tudtul a képviselőknek:

— A minisztertanács határozata és fölhatalmazása folytán elhatároztam, hogy Halmos János udvari tanácsos ur ellen becsületsértés és rágalmas miatt a bírósági eljárást megindítom.

Politikai körökben ma, természetesen, egyebet sem csináltak, mint hogy ezt a nyilatkozatot szedték szét és minden szavát glosszákkal látták el.

„A minisztertanács határozata . . .” Először ebbe a három szóba kapaszkodtak. Beavattottak azt is tudni vélték, hogyan folyt le ez a minisztertanács tegnap délután három órakor.

Először Wekerle Sándor szólalt föl. A miniszterelnök kifejtette azokat az okokat, amelyek őt arra bírják, hogy ezt az ügyet — Polónyi nyilatkozata után — végképpen befejezettnek tekintse.

Utána Andrássy Gyula gróf belügyminiszter szólalt föl:

— Az én véleményem az, — mondotta — hogy Polónyinak a bírósághoz kell fordulnia. Bármilyen világosak legyenek is nyilatkozatai, a közvéleményt nem nyugtatták meg. Kétségek vannak. Gyanut táplálnak. Már pedig egy igazságügy-miniszter személyéhez a gyanu legkisebb árnyékának sem szabad férköznie.

Zichy Aladár gróf mindenben Andrássyhoz csatlakozott. Több miniszter nem is szólalt fel, hanem szavazásra került a sor. A többség a mellett volt, hogy Polónyinak pörölni kell.

Az igazságügy-miniszter, a minisztertanács után, egyenesen Kossuth Ferenchez hajtatott, akinek elmondotta, mi történt a tanácsban. Kossuth, amikor a függetlenségi pártkörbe jött, ezt mondotta:

— Már tudok mindent! Nyugodtak lehetek; Polónyi kezébe van letéve az ügy, tehát föltétlenül jó kezekben van.

A 48-as pártlap véleménye.

A függetlenségi párt hivatalos lapja így ír a Polónyi-ügyről:

Polónyi Géza igazságügy-miniszter dolgában ma nevezetes fordulat állott be. Ma délben a miniszterek — Kossuth Ferenc kivételével — a képviselőházban értekezletre jöttek össze s itt Polónyi Géza kijelentette minisztertársai előtt, hogy elhatározta magát arra, hogy sajtópört indit Halmos ellen. Mivelhogy más uton nem tudta rábírní, hogy adja elő vádjait, a független magyar bíróság elé állítja a rágalmaszót. A miniszterek helyesléssel vették tudomásul Polónyinak ezt az elhatározását.

Este Polónyi Géza Kossuth Ferenc társaságában megjelent a függetlenségi pártkörben s ott ugyanezt a kijelentést tette.

A pártnak egyik része nem helyesli Polónyi Géza elhatározását. Azt mondják, hogy Polónyinak nem volna szabad a bíróság elé terelni ezt az ügyet mindaddig, amíg Halmos János nem áll elé konkrét vádakkal. Halmos eddig csak egyetlen gyanúsító célzást tett, Polónyi nyomban előállott a döntő bizonyítékokkal.

— Kár, — mondották — hogy Polónyi most egy hosszú peres eljárás által újabb hercehurcának teszi ki magát.

Szó volt arról is, hogy ez ellen talán demonstrálni kellene, de maga Polónyi Géza kérte a párt tagjait, hogy ettől álljanak el.

Polónyi a Házban

Polónyi Géza ma déli 12 órakor ismét megjelent a Házban, nyilván mert azt hitte, hogy a közoktatási vita ekkorára bezárul. Ezuttal a tegnapi gyér „óváció” sem ismétlődött meg, egyedül Ugron Gábor fogadta nagy gaudiummal. Ugron Gábor ma tudniillik az az ember Magyarországon, aki legilletékesebb súlyosan kompromittált politikusok rehabilitálására . . .

Bécs-ből jelentik, hogy Zichy Aladár gróf miniszter délelőtt 10 órakor audienciára ment a királyhoz. A kihallgatás egy teljes óra hosszúság tartott és a miniszter a minisztertanács tegnapi határozatát referálta el. A király hirt szerint nagy meglepéssel fogadta a jelentést és fejbólintva mondta:

— Végre, csak hogy a bíróság elé kerül!

Hire járt a Házban, hogy Polónyi a járásbiróság elé fogja vinni az ügyét és ez a hír persze sok kommentárta adott okot. Sokan elkeseredetten mondogatták:

— Majd ki fogja vágni magát Polónyi . . . Megcsinálja a suskust!

De később állítólagosan „beavattott” férfiak megcáfolták ezt a hirt és kijelentették, hogy a kormány ezuttal szigorúan ragaszkodni fog a formák betartásához és nem fogja eltérni, hogy a bíróság intézményével frivol játékot folytassanak.

Konstatálnunk kell, hogy délig semmiféle följelentés sem érkezett Polónyi részéről a törvényszékhez. Polónyi a Házban maradt és félrevonult Apponyi-val tanácskozni.

Az igazságügyi költségvetésre holnap kerül a sor. Ugy értesültünk, hogy a költségvetés tárgyalása folyamán semmiféle hevesebb támadások sem lesznek. A demokrata képviselők például határozottan megállapodtak abban, hogy föl sem fognak szólalni, mert be akarják várni a bíróság ítéletét.

Polónyi hívei.

A fordulat, amelylyel Wekerle Sándor miniszterelnök és Kossuth Ferenc is hozzájárultak ahhoz a minisztertanácsi határozathoz, hogy a súlyosan és sokszorosan megvádolt igazságügy-miniszternek pört kell indítania, alaposan depri-nálta azokat a Polónyi-híveket, akik követni akarták. Ma már nem védik a minisztert, ha-

nem elismerik, hogy súlyos hibát követtek el, amikor Polónyi mellé állottak.

— A hiba megtörtént, — mondta ma egy tegnap még Polónyi-párti függetlenségi képviselő — és nem tehető jóvá. Nem Halmos és nem a demokraták buktatták meg Polónyit, a 48-as minisztert, hanem a 67-es Andrássy. A hiba ott van, hogy nekünk kellett volna őt pörre kényszerítenünk.

Most a pör megindítása, tárgyalása és részletei izgatják a politikai közvéleményt. Valaki tréfára fogta a dolgot és megszólította a képviselőházban Visontai Somát, aki tudvalevőleg lelkes híve Polónyinak, anióta ez ungvári mandátumát átengedte neki.

— Gratulálok képviselő ur, mondta neki, a kitünő védelemhez.

— Melyikhez, kérdezte Visontai gyanutlanul.

— Hát nem ön védi Halmos Jánost?

Visontai indulatosan háritotta el a gyanut:

— Csak nem hiszi, hogy én képviselném Halmost, én, aki Polónyival egy párton vagyok?

— Megtagadná a jogvédelmet, ha arra megkérlik?

— Meg én, ebben a dologban nem értek tréfát!

Járásbiróság vagy esküdtszék?

Most már csak az a kérdés, közönséges pört indit-e Polónyi, vagy sajtópört? Ha közönséges pört indit, akkor az ügy a járásbiróság elé kerül, míg ha sajtópört indit, akkor az esküdtszék fog vele foglalkozni.

Az egyik hír szerint sajtópört fog indítani az igazságügy-miniszter. Ezt az elhatározást Polónyi egyik intimusa a következőképpen indokolja meg:

— Ha a járásbiróság elé megy a miniszter, akkor igazán egyik alantasa fog fölötte ítélkezni; míg ha sajtópört indit, akkor független esküdtpolgárok mondják ki majd verdiktjüket. Ha tehát Polónyi azt akarja, hogy minden gyanakodás megsemmisüljön: esküdttek elé kell mennie.

Egy másik, Polónyihoz közeldülő politikus így adja elő a bekövetkezendőket:

— A botot megfordítjuk. Oly dolgok fognak kikerülni, amelyek Halmos Jánost nagyon közelről érintik és amikért viszont Halmos lesz kénytelen jogorvoslatot keresni. Lehet, hogy Polónyi nem győzedelmeskedik úgy, ahogy szeretnők, de Halmos is kiveszi részét a kellemetlenségekből. Törvényes alap arra, hogy Polónyi sajtópörtét kivételesen vidéki esküdtszék elé utalják, nincsen. A budapesti esküdttekben Polónyi nem bizik meg és ezért is nem sajtópört indit, hanem Halmos szóbeli sértéseit inkriminálja. Bizonyítási eljárás aligha lesz. A bíró nem engedi meg más kérdés bolygatását, csak azt, amelyről közvetlenül szó van: igaz-e, hogy Polónyi reggel szignálás nélkül átadott egy ügyet Halmosnak és délután interpellált miatta? Ezt Halmos vagy tudja bizonyítani vagy nem. Hát nem tudja bizonyítani, mert Polónyi, ha igaz is a dolog, bizonyosan nem vitt magával tanut, amikor az ügyet Halmosnak átadta.

Visontai Somának a következő jogászai véleménye van a perről:

— Az a kérdés mindenek előtt, hogy Polónyi mit inkriminál? Ha ama szóbeli nyilatkozata miatt pörli be Halmost, amelyet a nyugalmazott polgármester a városháza társalgójában tett, akkor az ügy nem esküdtszék elé, hanem rendes szakbíróság elé tartozik. Ha ellenben Halmos a sajtóban tett nyilatkozatait egyenesen a sajtó részére közzététel végett adta le és Polónyi ezt inkriminálja, akkor az ügy ei-

birálására az esküdtsek illetékes. Én azt hiszem, hogy az előbbi eset fog bekövetkezni és az ügy szakbírótság elé kerül.

Készül a feljelentés.

Polónyi Géza a feljelentést holnap délelőtt adja be. Az igazságügyminiszter a bíróság előtt kifejezetten emel panaszt Halmos János ellen, mert róla azt állította, hogy több ügyben, a melyeket szignálás nélkül adott át, ugyanazon a napon az ő beleegyezése nélkül interpellált.

Halmos azonban egy későbbi nyilatkozatában azt a súlyos vádat emelte Polónyi ellen, hogy fővárosi bizottsági tagságát *jogtalan vagyonszerzésre* használta föl. Halmosnak ezt a kitételét Polónyi nem akarja inkriminálni, érthető okokból. A politikai világban még csak kevesen ismerik Polónyinak ezt a tervét. Kétségtelen, hogy amint megtudják, követelni fogják tőle, hogy ezt az általánosságban tartott, *de nagyon súlyos vádat is tisztáztassa a bíróság előtt.*

Késő éjjel fővárosi tudósítónk telefonon megerősíti azt a hirt, hogy Polónyi Géza holnap délelőtt adja be a büntető járásbíróshoz a feljelentést Halmos János ellen azért a szóbeli nyilatkozatért, amelyet Preyer Hugó dr. fővárosi bizottsági tag előtt tett.

Halmos védője Vázsonyi Vilmos dr. lesz.

A gyilkos vallomása.

Artatlanul elítélt asszony.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 17

Még emlékezni fog az olvasó arra a nagy port felvert bűnügyi tárgyalásra, melyet Konta Mihály hegyközkovácsi birtokos gyilkosai fölött május hóban tartott a nagyváradi esküdtbírótság. A nyolc napig tartó tárgyaláson az érdeklődés központja a rokonszenves megjelenésű harmadrendű vádlott: *Danielovits Piroška*, az áldozat felesége volt. Az ügyészség a felbujtás vádját emelte ellene és bár az asszony folyvást tagadta a szörnyű bűnt, mivel egyik vádlotttársa ellene tanuskodott, az esküdtbírótság gyilkosság büntetése felbujtásban bűnösnek mondotta ki és *életfogytig tartó fegyházzal* sújtotta.

Várady Zsigmond dr. védő az érvek egész légióját vitte harcra az asszony védelmében, rámutatván főként arra, hogy a vádlott társ egyedül álló vallomása bizonyítékot nem képezhet. De az esküdtsek ítélete felebbeszehetetlen, a tárgyalás során pedig egyetlen oly eljárás szabálytalanság sem történt, mely módot adhatott volna a kuriának arra, hogy az ítélet megsemmisíthesse. Már le is érkezett a kúria döntése s a törvényszék e hó 21-re tüzte ki az ítélet kihirdetését.

Most azonban váratlanul szenzációs fordulat állott be ebben az ügyben.

Ungváry József, a gyilkosság tettese a fogházba kérte Várady Zsigmond dr.-t, aki helyett *Kotzó Jenő* dr. nála megjelenvén, Ungváry felfedte előtte a rémes tragédia való történetét.

— A lelkiismeretem nem hagy nyugton — mondta a gyilkos — mindent el akarok mondani.

Aztán elbeszélte, hogy a per tárgyalása alkalmával hamisan vádolta be *Danielovics Piroskát*, mert az őt a gyilkosságra soha fel nem bujtotta. Ugy történt, hogy a gyilkosság napján Konta Mihály, az áldozat együtt ivott Ungváryval és Hujber nevű szolgájával. Már jó kapatosak voltak, mikor Konta levelet íratott Ungváryval a töle brutális támadásai miatt szülei házához menekült feleségéhez: jöjjön haza. A levél befejezése után Ungváry ráripakodott az öregre:

— Rosszul is bánik kend az asszonnyal! Az én feleségem két hónapja, hogy nem főz rám, mégse tudnék hozzányulni.

Konta erre szidalmakba tört ki s nemcsak a saját feleségét átkozta, hanem pipogya embernek nevezte Ungváryt s ennek feleségét is a leggaládabb vádakkal rágalmazta meg. Az indulat mindkét embert magával ragadta, öltre kaptak s az atléta Konta Mihály hamarosan leteperzte ellenfelét s fojtogatni kezdte. Hujber segítségére sietett Ungvárynak, mire Konta őt is földre gyűrte. Valahogy Ungvárynak egy kötél akadt a keze ügyébe. Ami aztán történt, ismeretes.

Mikor Ungváry és Hujber a végzetes bűntudatára ébredtek, elhatározták, hogy ha a dolog rájuk bizonyul, ráfogják az áldozat feleségére, hogy ő bujtotta fel őket a gyilkosságra. Így is történt, mert azt hitték, hogy a büntetésük sokkal enyhébb lesz.

Ez a vallomás a jogász körökben élénk feltűnést kelt. Várady Zsigmond dr. ennek folytán a per újrafelvételét kérelmezi s így az ügy legközelebb új esküdtsek elé kerül.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 19. A magyarországi kereskedelmi alkalmazottak szakegylete aradi csoportjának táncvigalma (Fehér Kereszt) — Az aradi királyi főgymnasium Petőfi önképzőkörének táncmulatsága (Iparosház.)

Január 26. Az aradi izraelita nőegylet és népkönyha estélye. — A mária-radnai önkéntes tűzoltó-egyesület műkedvelői előadással egybekötött táncvigalma (Faller-ven-déglő.)

Február 1. Tanítóbal Iparosház.)

Február 2. Az aradi vaskereskedők és vaskereskedelmi alkalmazottak táncvigalma (Központi Szálló.) — Az aradi cipészek szakcsoportjának táncmulatsága (Fehér Kereszt.)

Február 3. A hőmezővásárhelyi kereskedőifjak egyesületének álarcosestélye (Fekete Sas.) — Az aradi összes asztalos, karpitos, esztergályos és szobrász segédek táncvigalma (Fehér Kereszt.)

(=) **A szegény tanulók bálja.** A szegény tanulókat segítő egyesület szombat este tartott táncvigalmán, mivel a pénztárat késedelmesen állították föl, többeknek nem volt alkalmuk jegyüket megváltani. Ezek közül többen *utólag* küldötték be a jegy árát. Az egyesület elnöksége, a jótékony cél érdekében fölkéri azokat, akik szintén nem válthatták meg jegyüket, s azt utólag pótolni akarnák, hogy a jegy árát özv. *Hauser Károlyné* ezredesné urnóhoz, az egyesület elnöknőjéhez, vagy az ifj. *Klein Mór*-féle könyvkereskedésbe küldeni szíveskedjenek.

(=) **Tüzo tó-bál Radnán.** A mária radnai önk. tűzoltók, műkedvelői előadással egybekötve január 26-án, Faller Gyula szállodájában bálát rendeznek. Belépődíj: személyjegy 2 kor., családjegy 3 kor.

A kivándorló drámája:

A hűtlen asszony.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése —

Arad, január 17

A hűtlen asszony miatt került ismét börtönbe egy férj. Vincze Mihály budapesti szabómester négy év óta élt boldog házasságot a feleségével. Az asszony azonban az utóbbi időben elhidegült a férjétől és szívesen fogadta egy Ferenc-városi mészáros udvarlását.

A férj ezt megtudta, kérlette az asszonyt, hogy szakítsa meg a mészárossal való ismeretségét, az asszony azonban hallani sem akart a dologról. A férjet az asszony viselkedése annyira elkészerítette, hogy eladta az üzletét, pénzzé tette minden felszerelését és azzal a szándékkal, hogy *Amerikába* vándorol, októberben elutazott Fiuméba. Az asszonytól érzékenyen elbucsuzott és 120 koronát adott át neki, hogy ne maradjon pénz nélkül. Miután Vinczenek nem volt utlevele, nem szállhatott hajóra.

Három nap múlva visszaérkezett Budapestre. Itt nagy meglepetésére üresen találta Ranolder-utca 28. számú lakását, felesége a mészároshoz költözött, annak átadta a férjétől kapott pénzt. A mészáros a pénzt ellumpolta, az asszonynak pedig a Viola-utca 8. számú fehérenemű tisztító intézetbe kellett járni dolgozni.

A férj mindennap eljárt az asszonyhoz és kérte, hogy térjen vissza hozzá. Az asszony kereken kijelentette, hogy ráunt a férjére és nem megy vissza hozzá. Ez annyira elkészerítette a férjet, hogy nagy konyhakést szerzett és tegnap előtt délben berohant a tisztító intézetbe, ahol *le akarta szurni a feleségét.* Az alkalmazottak azonban lefegyverezték és kidobták a boltból. Erre revolvert vásárolt, az utcán lesbe állott és este, amikor az asszony az üzletből kijött, *rálőtt.* — A golyó az asszonyt jobb karján érte. A lövés után Vincze elszaladt.

Tegnap újból lesbe állott Vincze. Azonban észrevették és elfogták. Átadták a IX. kerületi kapitányságnak, ahol *Németh Béla* rendőrfogalmazó hallgatta ki, majd gyilkosság kísérletének büntetése címén letartóztatta.

Fe.függesztett városi tanácsos.

Prológus és papírszállítás.

Politikai hajszá?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 17.

Hőmezővásárhely törvényhatósági bizottsága tegnap délelőtt tartotta rendes havi közgyűlését *Fábry Sándor* dr. főispán elnöklete alatt. A közgyűlés első tárgya *Endrey Gyula* dr. országgyűlés képviselő interpellációja volt, a nyári szinkör kiadása tárgyában. A közgyűlésen tárgyalt ügyek egyike sem keltett nagyobb érdeklődést, de délután, amikor a közgyűlés már vége felé közeledett, váratlan szenzációt dobott a tanácsterembe *Endrey Gyula*. Vádat emelt ugyanis *Gonda József* dr. városi tanácsos hivatalnoki tisztessége ellen. A törvényhatósági bizottság tagjai sorában, a kínos incidens nagy izgatottságot keltett, amit fokozott még az is, hogy *Endrey* leleplezése a valószínűség látszatával birnak. A beszéd elhangzása után megvádolt tisztviselő izgatottan igyekezett magát tisztára mosni, ez azonban egyelőre nem sok eredménnyel járt. A törvényhatósági bizottság ugyanis *Endrey Gyula* indítványára a tanácsost *fefüggesztette állásától* és elrendelte ellene a *feügyelmi vizsgálat* megindítását. Az eset részletei a következők:

A kínos ügy a városi *papírszállítások* tárgyalása alatt pattant ki. A pályázók között volt *Káldor Miksa* papirkereskedő is. Az ügyet *Gonda József* dr. ismertette. Alighogy befejezte referációját, felállt *Endrey Gyula* dr. és bemutatott egy levelet, amelyet *Gonda József* irt *Káldor Miksához* és amelyben *negyven korona* követelésének megfizetését kérte a tanácsnok. *Endrey* a levél felolvasása után így folytatta felszólalását:

— Összeférhet-e a tisztviselői tisztességgel, hogy valaki egy olyan cégtől, melynek aktái elintézetlenül asztalán vannak — pénzt kérjen?

Végül indítványt tett, hogy a közgyűlés függeszse fel állásától a tanácsnokot és rendeljen el ellene feügyelmi vizsgálatot.

Endrey indítványa kínos hatást szült a közgyűlési teremben. Sírú csend en várták a bizottsági tagok *Gonda József* dr. védekezését. A tanácsnok izgatottan védte magát és elmondta, hogy követelése teljesen *magántermészetű*. *Káldor Miksával* ugyanis a *Kuruc zászló*

alatt című prolog eladásából elszámolási viszonyban volt és a kereskedő még negyvenkoronával tartozik neki.

A védekezés a bizottsági tagok egy részét Gonda javára hangolta, de a többség ellene foglalt állást. A közgyűlés, titkos szavazás útján, 40 szavazattal, 33 ellenében elfogadta Endrey Gyula indítványát és felfüggesztette állásától Gonda József dr.-t, egyúttal elrendelvé ellene a fegyelmi vizsgálat megejtését.

A szavazás után fölmerült az a kérdés, hogy a határozat végrehajtassék-e nyomban, avagy csak jogerőre emelkedése után? Kun Miksa az utóbbi mellett érvelt, de a közgyűlés 39 szavazattal 37 ellen kimondta, hogy a felfüggesztés azonnal végrehajtandó.

Hogy miképen jutott Endrey Gyula a vád alapját képező levél birtokába, azt egyik hódmezővásárhelyi lap, amely elítéli a közgyűlés határozatát és az egész esetet *politikai hajszának* minősíti, így adja elő:

Az előzmények abban állottak, hogy mint Nemes könyvkereskedő szerkesztőségünkben tanuk előtt kijelentette, Tölcséry István tanár, törv. hat. biz. tag délután besietett a boltba és ott azt mondotta, hogy a „nagyságos ur kéri azonnal a Gonda levelét.” Nemes erre azt felelte, hogy a levél Káldor-nál van a karzaton. Tölcséry erre felrohant a közgyűlési karzatra s ott azt mondván: „Nemes izeni, hogy adja át Káldor rögtön a levelet.” — Káldor átadta. A levéllel Tölcséry a közgyűlési terembe leszaladt s pár perc múlva a más ügyre tartozó levél már mint vádirat lobogott az Endrey Gyula kezében a papírszállítással kapcsolatban.

Káldor Miksa papírkereskedő ma nyilatkozatot is tett közzé, amelyben kijelenti, hogy Gonda József dr. távol áll minden tisztességtelen manipulációtól; az a 40 koronás követelés tényleg a prologus elszámolásából keletkezett és semmi összefüggésben sincs a papírszállítással.

Hódmezővásárhelyen érthető feltűnést keltett a kinos ügy és lázas érdeklődéssel várják a megindítandó fegyelmi vizsgálat eredményét.

Meggyilkolta a fiát.

Családi dráma Ménesen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 17

Ménes községben tegnap borzalmas családi drámát rögtönzött egy odaváló gazda. Ittas fővel hazatért a lakására, ahol a feleségével előbb civódni, majd verekedni kezdett. Felölt fia nem nézhette, miként ütlegeli az anyját a részeg ember és ezért elválasztani igyekezett a verekedő szülőket. Ez aztán annyira felbőszítette a brutális apát, hogy késsel mellbe szurta a fiát, aki most a halállal vívódik.

Az eset részletei a következők:

Tegnap délután véres családi dráma játszódott le Ménesen. Mikulicza Petru odaváló földesgazda, miután a korcsmában alaposan beszeszelt, ittas állapotban tért haza lakására. Otthon azután kötekedni kezdett családja tagjaival és feleségét, aki részegeskedéséért korholta és megdorgálta, ütlegelni kezdte. Mikulicza Ádám, a földes gazda tizennyolc esztendő fia erre védelmére kelt anyjának és előbb kérlelni kezdte apját, hogy hagyjon fel az ütlegeléssel. Az apa azonban rá sem hederített a fiura, mire ez közbe lépett és visszatartani igyekezett dühöngő apját.

Az ittas ember erre még inkább felbő-

szült. Neki ment fiának és őt is ütlegelte. A fiu eleinte kezével védte ki az ütéseket, de látván, hogy atyját nem tudja lecsillapítani, ki akart menni a szobából. A felbőszült ember ekkor kést rántott és azzal rohant fiának. Verekedés támadt közöttük, amelynek hevében Mikulicza Petru mellbe szurta fiát.

A megsebesült fiu nyomban összeesett. A megrémült házbéliek orvosért szaladtak, de az orvost estig nem sikerült megtalálniok. Mikulicza Ádám most haldoklik és valószínű, hogy a reggelt sem éri el. Az esetről azonnal értesítették a csendőrséget, amely megjelent a helyszínén és a gyilkos apát letartóztatta. Kihallgatásra átvitték a máriaradnai járásbíró-sághoz, ahonnan holnap reggel átkísérik az aradi ügyészséghez.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Péntek: Szép Ilonka, daljáték. Bemutató előadás. (Bérlét B.)
Szombat: Szép Ilonka, daljáték. (Bérlét C.)
Vasárnap: Délután: A huszárcsíny, népszínmű.
Este: Szép Ilonka, daljáték. (Bérlét A.)

* Hamlet. Nagy és látszatra is merész vállalkozásba fogott Keszler Ede, mikor Hamlet szerepének megjátszását tűzte ki művészi ambíciójául. A legnagyobb művészi vállalkozás, de ha sikerül: a leghálásabb is. Keszlernek sikerült és ezt szívesen ismerjük el érdeméül. Ahány Hamlet-alkitást vittek eddig színpadra, az mind egyéniségével akarta megadni a rejtélyes királyfi pszichológiáját. Nagyon hálás alakításnak kínálkozik például az örültség színeivel megrajzolni Hamletet, ez kínálja a külső siker legbiztosabb kellékeit. A ködös bölcselkedést komoly színekkel interpretálni, nehezbb és művészibb feladat, amelyik művész ennek a megoldását tűzi ki célul, értékesebb, komolyabb művészi feladatra vállalkozik. Keszler ez utóbbi felfogásban interpretálta Hamletet. Az örület csak eszköz volt nagy tervei megvalósításához, az alaptónust a higgadt bölcsélet adta meg alakításához. Várakozáson felül sikerült Keszler művészi vállalkozása. Sok figyelemreméltó eredetiséggel, tartózkodva utánzásoktól, játszotta meg a nehéz szerepet. Nemes pátozzsal, kitéréseiben is mérsékletet tartva vitte az eseményeket a tragikus befejezéshez. Egyedül arcjátékában kell kifogásolnunk a túlzott markirozást, ami Keszlernél különben is felesleges, mert hangjában minden érzelmefestéshez kellő modulációval rendelkezik. Egészben nagy és értékes sikert aratott. A közönség mindvégig fokozott érdeklődéssel figyelte a kiváló alakítást és a zsufozásig telt ház egész estén át lelkesen ünnepelte. Sajnos, Keszleren kívül már csak nagyobb tartózkodással emlékezhetünk meg a többi szereplőről. Ofeliát K. Kápolnay Juliska adta jól, minden különösebb művészet nélkül. — Szathmáry operett-király volt. Nagyon jó volt Kulcsár a sirásó szerepében, Hunyady mint színész, Beregi és Várnay. Kitogásolnunk kell a rendezésnél, hogy egy és ugyanaz a színész Rosenkrancot és a papot is adja. Az ilyennek nem szabad előfordulni. (H G.)

* Szép Ilonka. Két hónap óta tartó próbák után holnap kerül bemutatásra a Király-színház idén legnagyobb sikert aratott újdonsága: Szép Ilonka. A darab poétikusan szép, címszerepét H. Harmath Józsa adja. A Szép Ilonka vasárnapi előadására eljön Szávay Gyula, a darab kiváló szerzője, kinek tiszteletére előadás után társasvacsora lesz a „Fészekben.”

A Polónyi-ügy titkai.

A nagyszentmiklósi akták.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 17

A nagy fordulat mögött, amely Polónyi Géza igazságügyminiszter botrányában egy nap alatt bekövetkezett, érdekes események rejtőznek. Az igazságügyminiszter, aki ezelőtt nagy hangon kijelentette, hogy nem pöröl, tegnap egyszerre azzal lepte meg a világot, hogy Halmos János, a főváros volt polgármestere ellen megindítja a pört.

Az Aradi Közlöny tudósítója most, feltétlenül jól értesült forrásból, oly esemény hírért veszi, amely arra mutat, hogy e fordulat előtt Polónyi Géza összes dolgai, a melyeket a közelmúltban pertraktáltak, az illetékes körök revidálása alá jutottak.

Az igazságügyminiszter ügyvédi multjának egyik delikát részlete Beke Erzsinek pöre. Beke Erzsi, a mint azt nemrég megirtuk, egy kiérdemült demimode volt, akinek Polónyi volt az ügyvédje s akinek részére Polónyi Géza különféle fogásokkal akart Nákó Kálmán gróftól, a néhány év előtt elhunyt ismert mágnástól nagyobb összegeket kiszorítani. Beke Erzsivel hosszabb ideig tartó benső viszonyban volt az öreg gróf s ez a nő hihetetlen intimitásokat leplezett le az ügyvédek előtt. Polónyi a nyilvános leplezéssel is fenyegette az öreg gróft, ha a Beke Erzsi részére követelt összeget ki nem fizeti.

Most arról veszünk hírt, hogy Nákó Sándor gróf, a fiumei kormányzó, aki tudvalevőleg unokája az elhunyt Nákó Kálmán grófnak, felhívta a Nákó-család jogtanácsosát, Jeszenszky Géza dr. nagyszentmiklósi ügyvédet, hogy a Beke Erzsi-ügy aktáit hozza el neki. A kormányzó ezt minden feltűnés kikerülésével akarta tenni, ezért úgy intézte a dolgot, hogy ügyvédjével nem Budapesten, hanem Szegeden találkozzék s ott vette át az aktákat.

A fiumei kormányzó hivatali állásban levő ember, a kormány bizalmasa, nem valószínű tehát, hogy annak tudta nélkül tenne valamit ez ügyben. Az, hogy a Beke Erzsi-ügy érdemében történne valami, szintén valószínűtlen, mert az ügy még Polónyi ügyvédkora idején be lett fejezve. Ellenben megirták a lapok, hogy Nákó Sándor gróf fiumei kormányzó, a Polónyi-affér keletkezése utáni napon, Budapestre érkezett és a Házban hosszabb ideig tanácskozott Wekerle Sándor miniszterelnökkel; a kormányzó csak tegnapelőtt tért vissza Fiuméba.

Nagyon valószínű tehát az a föltevés, hogy mielőtt a fölött döntöttek: megindítsa-e Polónyi a pert, vagy sem? — jónak látták dtvizsgálni mindazokat az ügyeket, amelyek Polónyi szennyeseinek mosása alkalmával sorra kerülhetnek, így a Beke Erzsi-ügyet is. S ha igaz az, hogy a király Polónyi ügyeiről tüzetesen referáltatott magának és a sajtópör megindítása a király utasítására történt: akkor kétségtelen, hogy a Beke Erzsi-aktákat a király használatára kérték föl.

Hogy pedig ez az erősen büzös ügy Polónyi javára változtatott volna a helyzeten — alig hihető.

Anti-zsurnalizmus.

Arad, január 17

Motto: Ezek az ujságírók már megint itt vannak. Ki kell őket tessékelní!

Nem a klasszikusokból idézzük ezt a fenti mondást. Nem is politikus mondta. Se Szemere, se Polónyi, pedig volna rá okuk. Itt hangzott el Aradon. Azok számára, akik kíváncsiak, azt is lejegyezzük, hogy a városháza kis tanácstermének előszobájában hangzott el és hogy egy orvos mondta. A világért se akarunk rekrimálni. Megszoktuk már innen is, onnan is az ilyen és ehhez hasonló kijelentéseket. Bismarcktól lefelé, többé kevésbé mindenki, akinek szüksége volt valaha a sajtóra, tett ilyen nyilatkozatokat. Ugy véljük, nem rosszakaratból, hanem leginkább a saját egyéniségük kidomborítására. A sajtót kicsinyítő, vagy gyalázó nyilatkozatok tulajdonképpen azt jelentik:

— En *self made man* vagyok, a magam erejéből lettem azzá ami vagyok, nem a reklámnak, az ujságírók barátságának, — tehetőségemnek köszönhetek mindent.

Ez a valódi értelme minden ellenséges, kicsinyítő hangú nyilatkozatnak, amely a sajtó jóvoltából nagygyá vagy ismertté lett „*self made man*” urak énjéből kifakad. És ennek tudatában az ilyen kiruccanásoknak nem szoktunk jelentőséget tulajdonítani. Annyira divattá lett Magyarországon a más hátán való felkapaszkodás, hogy nem csuda, ha a lázas kapaszkodók, mászás közben türelmetlenül rugdalóznak. De megértjük és megbocsátjuk, mert tisztában vagyunk azzal is, hogy a rugdalózással, kapálódzásokkal nem nekünk akarnak fájdalmat okozni, csupán a saját személyük egyéni értékének emelését célozzák.

Általában, mondhatnók, kilencven százalékában ez az oka minden a sajtót illető tajtékzó, vagy álironával telített kiruccanásnak. A hátralevő tíz percent az utánzási viselkedésből ered és némely esetekben öntudatlan. Neki van egy szép pepitaruhája. Te is olyat rendelsz? Ő szidja az utálatos firconcokat. Ez is tetszik neked és tullicitálsz rajta. Szóval, majmolod, utánzod, mert olyan ember, aki mindenkinek imponál. Ilyen módon szakad ránk a szidalmak nyolc percentje.

És a hátralevő két percent? Az még mulatságosabb módon jut osztályrészünkül.

Ez teljesen öntudatlan. Olyan, mint a reflexsz-mozgások. Főoka abban rejlik, hogy az embernek, ha társaságban van, önkvetlenül beszélnie kell. Néha azonban megtörténik — nincs téma. Az apát nem ütötte le a hajókötél és az anya nem volt mosónő, tehát nincs mit ujságolni. Ennek főképpen a lapok az okai. Hopp, meg van a téma! Beszéljünk az ujságírókról.

És így születhetett meg ma délután öt órakor, a városháza kistermének előszobájában az a nyilatkozat, amelyet mottóul irtunk e pár ószinte szóhoz.

— **Minisztertanács.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Ma délután fél 3 órakor a miniszterelnöki palotában minisztertanács volt, amelyen *Zichy* Aladár gróf kivételével a kabinetnek valamennyi tagja résztvett. A minisztertanács folyó államügyekkel foglalkozott.

— **Szterényi József beteg.** Budapest-ről táviratozzák: *Szterényi* József kereskedelem-

megbetegedett, ma hosszabb tartózkodásra délvidekre utazott.

— **Az új polgármester üdvözése.** Az *Aradi Tornaegyesület* választmánya *Steinitzer* Pál dr. alelnök vezetésével ma délután testületileg tiszteltgett *Varjassy* Lajos polgármesternél. Az egyesület alelnöke lekes szavakban üdvözölte az új polgármestert ugyanis mint a tornaegyesület régi alapító tagját és mint érdemes választmányi tagot. A polgármester igen szívélyesen fogadta a küldöttséget s megígérte, hogy az aradi tornaegyesületnek, mint nemes és nafiaas célokat szolgáló kulturális egyesületnek az ügyeit mindenkor tőle telhetőleg támogatni fogja.

— **Az új gárdakapitány eskütétele.** Bécsből jelentik! *Beck* Frigyes gróf volt vezérkari főnök, gárdakapitány, ma délelőtt tette le az esküt a király kezébe.

— **A fürge cáfoló-gép.** Budapest-ről táviratozzák, hogy a féléhivatalos *M. T. I.* ma illetékes helyen szerzett értesülés alapján megcáfolja egy prágai lapnak azt a híret, mintha az osztrák minisztereknek a *titkos tanácsosi* címmel való kitüntetésé azért késik, mert a király az előbb kinevezett magyar minisztereket nem akarja kitüntetni. E hír indokolásával együtt célzatos koholmány, mert ez a kérdés sem a király előtt, sem a minisztertanácsban szóba sem került. A féléhivatalos megcáfolja azt a hírt is, mintha *Zichy* Aladár gróf a tegnapi minisztertanácsára egyenesen Bécsből jött volna, amihez a lapok messzemenő kombinációkat fűztek. *Zichy* gróf nem Bécsből, hanem még kedden a vidékről érkezett Budapestre.

— **A hannoveri királyné temetése.** Berlinből sürgönyzik: Azt a hírt, hogy a német császári pár a kumberlandi hercegnek a hannoveri királyné elhalálása alkalmából részvétáviratot küldött, nem erősítik meg. Ellenkezőleg féléhivatalosan közlik, hogy a német császári pár *nem is volt abban a helyzetben*, hogy a királyné halálát a kumberlandi herceggel szemben tudomásul vegye, mert ez anyja haláláról a császári párnak semmiféle értesítést nem küldött.

— **Strassnoff pörújításért folyamodik.** Zágráb-ból táviratozzák: *Strassnoff* Ignác, akit a zágrábi törvényszék tudvalevőleg öt évi börtönre ítelt, ügyvédje, *Schwarz* Lajos dr. útján pörújításért folyamodik. A kérvényben *Strassnoff* előadja, hogy a bíróság jogtalanul mellőzte *Frank* József dr. képviselő kihallgatását, amelylyel a szélhámos azt akarta bizonyítani, hogy neki *politikai missziója volt*, amiről *Frank* dr. is tudott.

— **Változások a megyénél.** A belügyminiszter *Csiky* Tivadar dr. tb. főszolgabíróvá tudvalevőleg miniszteri segédfogalmazóvá nevezte ki és főispáni titkári minőségben szolgálattételre *Károlyi* Gyula gróf aradi főispán mellé osztotta be. *Csiky* dr. most lemondott a ternovai szolgabírói állásról, amelyet a főispán ideiglenesen *Hunyár* Algernon vármegyei aljegyzővel fog betölteni, míg az árvaszéki jegyzői teendők ellátásával *Török* Ferenc dr. I. osztályú közigazgatási gyakornokot fogják megbízni. A *Csiky* lemondásával szükségessé lett választást a törvényhatósági bizottság rendes tavaszi közgyűlésén ejti meg. Ekkor előreláthatólag szolgabíróvá *Hunyár* Algernont, aljegyzővé pedig *Török* Ferenc dr.-t választják, akik szolgálattételre lépésük óta tanusított derekas működésükkel teljesen rászolgáltak az előléptetésre.

— **Benedek János választói Kossuth Ferencnél.** Fővárosi tudósítónk táviratozza, hogy a hajduböszörményi függetlenségi párt küldöttsége ma tiszteltgett *Kossuth* Ferencnél, aki *Marjay* Péter beszédére adott válaszában kijelen-

olyan neveket fölvenni, amelyek igen alkalmasak a közönséget félrevezetni. Így volt a múltban a szabadelvű párttal és a haladó párttal s így van most a demokrata párttal, mert a demokrácia ép úgy tartozik a függetlenségi párt elveihez, mint a demokrata pártéihez. *Benedek* Jánosnak nem volt szüksége a pártból kilépnie, aminthogy *Benedek* ki is jelentette, hogy bár nem tagja már a pártnak, mégis — miként a múltban is — híven küzdeni fog a párt programjának megvalósításán.

— **Maó város közgyűlése.** *Makó* város tegnap tartotta rendes havi közgyűlését *Farkas* József polgármester elnöklésével. *Farkas* polgármester szép szavakban emlékezett meg a múlt év küzdelmeiről és kérte a képviselőket, hogy ez évben fokozott munkával lássanak hozzá, hogy a város fejlődése és virágzása minél nagyobb arányokat öltösson. A gyűlésen tárgyalták Csanádvármegye törvényhatóságának leiratát, amelyben tudatja, hogy a szegényménház felépítésére tovább nem ad halasztást, hanem utasítja a várost, hogy a szegényménházat minél hamarabb építse fel. A képviselő elutasította a rendőrök és a városi szolgák drágasági pótlék iránti kérvényét. Felolvasták azután Csanádvármegye törvényhatóságának átiratát, amelyben *Makó* város 1907. évi költségvetését jóváhagyta. A költségvetés szerint a pótladó 1907-ben 18 százalék lesz. Meginterpellálták a városi mérnök ügyét aki szállítással foglalkozik és kimondták, hogy ellene megindítják a vizsgálatot.

— **Egy gőzmalom csődje.** Zombor-ból jelentik: Az itteni törvényszék tegnap csődöt nyitott a helybeli *Korona gőzmalom részvénytársaság* ellen. A csőd kinos szenzációt ébreszt Zomborban és főleg a környéken, hol a malom bukása sok parasztgazdát érzékenyen sujt. A csődbe került gőzmalommal szemben különösen a sváb parasztok voltak nagy bizalommal, úgy hogy készpénzüket is befektették a malomba, amely 1905-ben csinos osztalékot fizetett s 1906-ban leégett. A tűzvész után a gőzmalom igazgatósága kimondotta a felszámolást, melynek során többen megkapták pénzüket. Akik azonban eddig nem kaptak semmit, azok kijátszottak érzik magukat, még pedig azért, mert a malom csődöt kért maga ellen. — A minap tartott hitelezői értekezleten nagy felháborodással tárgyalták ez ügyet. Különösen nagy az elkeseredés *Belt* Ferenc vezérigazgató ellen. A passzívák 100.000 korondra rugnak. Tömeggondnok *Lallossevizh* János dr. zombori ügyvéd, csődbiztos *Markovity* Lajos dr. bíró lett.

— **Halálozás.** *Kepes* Gábor életének 66-ik évében Aradon meghalt. Özvegye szül. *Wersetz* Malvin és gyermekei gyászolják. Temetése f. hó 18-án délután 2 órakor lesz Arad-Séga Borju-utca 7. sz. házából.

Kovácsnai *Ugron* Gézané szül. *Király* Gizella urnó f. hó 15-én, életének 30-ik évében Borosjenőn elhunyt. A fiatal asszony halálát férje, három gyermeke és kiterjedt rokonság gyászolja. Ma délután temették el nagy részvét mellett.

— **A párisi játékbankok.** Páris-ból sürgönyzik: *Clemenceau* belügyminiszter intézkedése folytán az utóbbi napokban még körülbelül száz játékbanktulajdonost, igazgatót, hivatalnokot, croupiert kiutasított. Ezek legnagyobb része belga állampolgár, de néhány amerikai is van közte. A belügyminisztérium azonban ezeket a kiutasításokat nem tartja elegendőnek arra, hogy a játékokat a cercleekben megszüntesse.

Páris, január 17. A rendőrség az éjjel több klubban házkutatást tartott, ahol a játéknál a betétösszegeket lefoglalta.

— **Faeladás Aradmegyében.** A herceg *Ypsilanti* örökösök tulajdonat képezett *kevermesi* és *vizesi* pusztákat átszelő utak mentén levő, valamint a puszták más részén található, nagyrésztben mű- és szerszámfára feldolgozható akác, kőris, legénye, nyár és eperfa törzsek, ugyszin-

tén a dorong és galyfa előállítására alkalmas fasorok zárt ajánlati versenytárgyalás útján el fognak adatni. Az ajánlatokat 20.000 korona bántpénzzel felszerelve, január 15-ig *Lekky* István miniszteri osztálytanácsoshoz Kevermesre kellett benyújtani, aki a napokban fog dönteni az ajánlatok elfogadása dolgában. *Aranyág* község volt urbéres birtokosságának erdőbirtokán található 12.744 drb., 7054 tm.-re becsült tölgyfa január 23-án délelőtt 10 órakor a községi iskola helyiségében szó- és írásbeli árverés útján el fog adatni. Kikiáltási ár 46.670 korona. Az árverési feltételek a drauci körjegyzői irodában, az aranyági volt urbéres elnökénél és az aradi állami erdőhivatalnál betekintheők.

— **Az udvarnagy felesége életveszélyben.** *Budapest-ről* jelentik: Ujpesten, a rákosi vasúti állomás közelében a telefondrót leszakadt és ráesett a közúti villamos vezetékére, onnan lelógott a földre. A veszedelmes drótot, dacára annak, hogy sűrűn közlekednek arra a villamos kocsik, egyik vezető sem vette észre. Később este *Károlyi* István gróf uradalmi kocsija jött arra, a kocsiban *Apponyi* Lajos gróf udvarnagy felesége ült. Amikor a kocsi a dróthoz ért, melyet a kocsis nem vett észre, a lovak hatalmas villamütést kaptak és élettelenül estek össze. Nem multak ki, de egyelőre használhatlanok. A grófnének és a kocsisnak az ijedtségen kívül más baja nem történt.

— **Milyen idő lesz?** *Meteor* írja: A 2-iki csomópont alkalmával hirtelen beállott a változás az időben, amely alkalommal a jelzett enyhe jelleg is érvényesült s változatosan tartott ez szeles, kevés csapadékos jelleggel egészen a 8-iki csomópontig, amidőn az erős változás beállott ugyan, de a jellegre nézve nem a jelzett enyhe, hanem eléggé kemény hideg minőséggel, amelyet a már 6-án tömörülni kezdő óriási napfolt előre mutatót, amely folt m. é. december hó 30-án fordult át hozzánk tekintélyes nagyságban, már akkor egy részben tömörült, más részben azonban a szétszórt foltal január 6-án. A 7-iki csomópontkor a folt mindjobban homályosult s miként a következő mutatta, rossz hővezető gázok borították azt el. A Napon tehát nagymérvű erőhatások létesültek a 8-iki csomópont hatáskörében, mint azt jeleztem is, de ezen erőhatások nem voltak kitörések, hanem ciklonosnak, így az enyhülhetnek vége szakadt, de csak rövid időre. Az időjárás a követő csomópontok hatáskörében újra változást szenved és pedig hóval vagy fagyos esővel. Ezen csomópont hatáskörében fordul el tőlünk azon óriási folt is, mely erősen befolyásolta az időjárásnak a bolygóktól jövő jellegét, de csakis a jellegét, mert a nagyobb fordulatot az erősnek jelzett csomópontok idézték elő. A 17-iki csomópont újra változatos jellegű, míg a 21, 25, és 26-kiak hideg jellegűek.

— **Királysértő aradi verkis.** Királysértés miatt került ma az aradi ügyészség fogházába *Veres* Lajos, egy féllábu kintornás. A rendőrség több ízben megbüntette csavargás és tiltott koldulás miatt. Legutóbb tíz napot töltött a rendőrség zárkájában. Ma telt le a büntetése és amikor tudtára adták, hogy elmehet, hevesen kikelt az ellen, hogy folytonosan megbüntetik. Az egyik rendőr ekkor felvilágosította, hogy a kihágási bíró törvényszerűen cselekedett, mire *Veres* így fakadt ki:

— **Fütyülök a törvényre és arra aki szentesítette!**

De más, erősebb kifejezéseket is használt, amelyeket nem bír el a nyomdafesték. A rendőrök erről jelentést tettek az ügyeletes rendőrtisztnek, aki jegyzőkönyvet vett fel *Veres* nyilatkozatáról. A királysértőt azután átkísérték az ügyészséghez, ahol kihallgatásáig előzetes letartóztatásba helyezték.

Tantschitz háza. Említett k a napokban, hogy a szerencsétlen sorsú *Tantschitz* Felix újszentannai házában árverését a bíróság elhalasztotta. Az újabb árverésről a következő hírdetmény jelent meg a hivatalos lapban:

A **világosi** kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy néhai *Tantschitz* Felix hagyatékában a világosi kir. járásbírósa 1905. O. 237.94. 95. sz. a. kelt végzése folytán az önkéntes árverés az aradi kir. törvényszék, a világosi kir. járásbírósa területén levő, *Uj-Szent-Anna* község területén fekvő s az uj-szt. annai 1513. sz. tjkvben A I. 1. sor (867. 668.) hrsz. alatt felvett ingatlanra az árverést 18000 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1907. évi *április hó 10-ik napjának* d. e. 9 órájkor Uj-Szt.-Anna községhez tartozó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul eladatni nem fognak. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 1800 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvénycikk 42. §-ában jelzett árfojlyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tcz. 170. §-a értelmében a bántpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Világos, 1906. évi december hó 31. napján. A kir. járásbírósa mint tkvi hatóság.

— **Zichy Jánosné kalandja.** A „Székesfehérvár és Vidéké”-ben olvassuk: Vasárnap este egy éltebb vidéki urinó tért be a székesfehérvári Hungária-kávéházba hat ünneplőbe öltözött cselédleány társaságában. Az idegenek az ajtó mellett egy hosszú asztalnál foglaltak helyet s a pincértől kávért kértek, mely azután hamarosan az asztalra került. Az éltebb hölgy rágyújtott egy cigarettára s meglegegetten tekintett végig a jóízűen falatozó leányokon. A társaság feltűnést keített a kávéházi vendégek között s csakhamar egész csoport vette körül őket. Találgatták, hogy ugyan kik lehetnek az idegenek. Mindenki szentül hitte, hogy egy leánykereskedő uzsonnáltatja a karmai közé került szerencsétlen áldozatait. Mi sem természetesebb tehát, hogy a rendőrség is figyelmessé lett a dologra s csakhamar megjelent a kávéházban *Zavaros* Aladár rendőralkapitány. Helyet foglalt közvetlen az idegen asszony mellett és megszólította őt

— Honnan jönnek? — kérdezte tőle.
— Honnan? Hát Zichy-Ujfaluról . . . felelte az idegen nő meglepöten.
— Hol jártak?
— A színházban . . .
— Hát itt mit csinálnak?
— Látja, kávézunk.
— Mi a célja ezekkel a leányokkal?
— Semmi . . .
— Hát hova viszi őket?
— Hová vinném, haza . . .
— Hát kicsoda maga?
— Hogy én ki vagyok? . . . gróf *Zichy* Jánosné, ezek itt az én cselédeim . . .

Az alkaptány bocsánatot kérve sietve távozott, de azért nem nyugodott addig, míg meg nem győződött arról, hogy az idegen hölgy tényleg gróf *Zichy* Jánosné, aki kedveskedni akarván cselédségének, behozta őket Zichy-Ujfaluról Székesfehérvárra a vasárnap délutáni színházi előadásra. A grófnő jól mulatott a nem mindennapi kalandon.

— **A zsinagógából.** A zsinagóga előjárósága ezennel köztudomásra hozza, hogy az istentisztelet további intézkedésig este 1/2 órákor kezdődik.

— **Vörheny-járvány Nagyhalma gy környékén.** *Nagyhalma gy*-ről jelenti tudósítónk: Nagyhalma gy, Brusztur, Banesd és Cohesd községekben körülbelül száz gyermek fekszik vörhenyben. Rövid pár nap alatt 15 gyermek meghalt. *Lovich* Gyula főszolgabíró 14 napra becsukta az összes iskolákat. A nagyhalma gyi intelligencia gyermekeivel a járvány elől távolabb eső helyekre menekül.

— **Bucsuesté y.** Kovács és Novotny „Vadászkürt” vendéglőjében már három este egy bűvészartulat tartott érdekes előadásokat. Holnap és holnapután, január 18-án és 19-én az *Abbazia* kávéházban tartják újabb előadásait. A bemutatott ügyes

mutatványok mindegyike jól sikerült és a közönség meglegegedve távozott az estélyről.

— **Elveszett a Zenede kapuja körül a Hubert-féle Zeneiskola-könyv első része.** A becsületes megtaláló sziveskedjék e lap kiadóhivatalához juttatni.

— **Szabó-féle páрмаi ibo yaszappan a szappanok ideálja.** Rendkívül kellemes ibolyaillata s bőrpuhító, üde hatása olyan, hogy egyetlen külföldi szappan sem versenyezhet vele. Készíti Szabó Béla pipereszappan-gyáros Miskolcon. Darabja 80 fillér, 3 darab 2 korona 20 fillér. Aradon kapható *Vojtek* és *Weisz* droguériájában, *Földes* K., *Ring* L., *Rozsnyay* M. gyógyszerészeknél, *Brunner* Béla, *Guttman* és *Berger*, *Glück* Dezső kereskedőknél. Az országos hírv *Szabó-féle* gyermekszappant az anyák figyelmébe ajánljuk. 1908

— **Praeservatív ideális legjobb minőségben** *Vojtek* és *Weisz*nál. 112

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Izgatók az államfogházban.** A *lugosi Drapelul* három cikkiróját, *Petrovics* István dr.-t, *Jurka* Kornél dr.-t és *Gáspár* Mihály diakonust a temesvári esküdtbírósa verdiktje nyomán a törvényszék másfél évi, egy évi s fél évi államfogházra ítélte. A három agitátor az ítélet óta egyre-másra kunyorálta ki a halasztásokat a különböző igazságügyi fórumoknál. A halasztást a legtöbb esetben megadták és ők vígan izgattak tovább a magyar állameszme ellen. Most aztán a mulatságnak vége van, mert az igazságügyminiszter a legutóbbi kunyoráló kérvényt elutasította és így *Jurka* és *Gáspár* február elsejétől kezdve a szegedi államfogházban lesznek állandó vendégei. *Petrovics*ot időközben *Zorlencen* megválasztották képviselőnek és így őt előbb a képviselőháztól kell kikérni.

§ **Bachó karmester panasza.** *Budapest-ről* jelentik: Egy polgári zenekar vezetője, *Kövesi* Albert hírlapi uton erősen megtámadta *Bachó* Istvánt, a hovázenekar karmesterét. Azt kifogásolta, hogy a katonabanda révén *Bachó*, aki vendéglők, kávéházak és bálókban is játszik, elveszi a másfajta zenészek kenyerét, holott neki csak a honvéd-gyakorlatokon lenne helye. A felszólalás olyan hangon volt tartva, hogy pör lett belőle. *Bachó* sajtópanaszt tett *Kövesi* ellen, akit úgy a törvényszék, mint a tábla elítelt. A kuria azonban arra az állápontra helyezkedve, hogy a katonai karmester *közhivatalnok*: esküdtszék elé utalta az ügyet. Mára tüzték ki ezt az új tárgyalást, melyen a panaszost *Nagy* Emil dr. orsz. képviselő képviselte, a vádlottnak pedig *Mezei* Pál dr. volt a védője. A pörösködő karmesterek mindjárt a tárgyalás elején kibékültek, amennyiben *Kövesi* bocsánatot kért és erre *Bachó* visszavonta a panaszát.

NAPIREND

Január 18. Péntek. Róm. kath. naptár: Pirocska. — Protestáns naptár: Pirocska. — Görög-keleti naptár (január 5.): Teopempt. — A nap két óra 43 perckor, nyugszik 4 óra 37 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai-hivatalnak Aradra küldött táviratát szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Változóköny, fagypontról körül hőmérséklet, elvélve csapadék.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

— **A Victoria kisenői fiókja.** Január hó 16-án kezdte meg működését az aradi *Victoria* takaré- és hitelintézet kisenői fiókja. A fiók *Velics* Mihálynak, a *Victoria* igazgatósági elnökének vezetése alatt áll; az ügyvezetésre a *Victoria* központja részéről kiküldettek: *Ádám* György irodafőnökül és *Bocskó* Ágoston pénztárosul.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— **Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.** —

Budapest, január 17

Amerika 1/8 magasabb. Kínálat és vételkedv mérsékelte. Eikelt 12,000 métermázsa tartott árákon.

Az árák 50 kilonként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza áprilisra	7.39—7.40	7.42—7.43
Buza októberre	7.70—7.71	7.72—7.73
Rozs áprilisra	6.77—6.78	6.79—6.80
Zab áprilisra	7.35—7.36	7.37—7.38
Uj tengeri	5.10—5.11	5.11—5.12

CSARNOK.

Skrohetz örnagynó nótája.

Irtá: Kullnyl József.
(Végo.)

Bágyadtan, erőtlen simogatta forró homlokát. Aggában befejezetlen zürzavaros gondolatok kavartak és valami szokatlan izgalom szállta meg lassanként lelkét, hogy kacér játéknak következményeire gondolt Előbb vádló haraggal illetve meggondolatlanságát, de ezt elnyomta a szíve mélyén feltamadt utkos öröm. Lehunyta a szemét és amint megjelent előtte a főhadnagy ábrándos arca, epedő tekintete egy ideges nevetőinger támadt bensejében és önkénytelen halk kacaj toltult ajkaira. Aztán hirtelen eltűnt a szelid arc s helyébe a férje elbizott, széles, érzéki vonásai kerültek, azzal a komor kifejezéssel, amelytől egész életében fázott. Megrázkódott s amint végig suhant lelkén ébredő szerelmének édes gyönyöre, jobban érezte, mint valaha, hogy boldogtalan a férje mellett. Szabadulni akart a képektől s hogy felnyitotta szemét, Pulay hadnagy állt előtte. Tőle is szabadulni akart s hirtelen módot lelt arra is.

— Nem látta a férjemet?

— De igen. Tarokkozik.

— Tegye meg, kérem, figyelmeztesse, hogy haza óhajtok menni.

Rurik ott állt az örnagy mögött. Gibicelt. Közben valóságos tanulmányt végzett a kopaszodó, széles arcú, duzzadt ajku, rőt emberen.

— Nincs mit szeretni rajta — gondolta magában.

— Zülleszt, Egon? Már gibicelésre vete-medsz? — szolt nevetne Pulay s aztán az örnagynak átadta az üzenetet.

— Unatkozik, há? Ti vagytok az okai, léha fiatalok. Megyek rögtön, csak befejezzük.

Mikor megpillantotta Rurikot, oda vonta magához és barátságosan sugta:

— Tartss velünk... egy keveset szédül a fejem... Nem neheztelsz, há?

— Örömmel, örnagy ur, örömmel. Kint várakozom.

Boldogan sietett bundájáért és amint a ruhátár sarkában megpillantott egy félig lehu-zott csizmával heverő alvó szolgát, hirtelen különös ötlete támadt.

— Meghazudtolom a nótát, aranyos szép asszony! Nem fog kopogni a csizmám — és kedélyes hangon költögetni kezdte a szolgát.

— Ébredj Miska! Ébredj Árpád fia! Operáld meg a csizmám!

— Parancs... Csizma... Opera... — Ne dadogj, majom! Huzd le a csizmám... Most vedd elő a bicskád és vágd le itt bokán felül. Érted?

— De főhadnagy ur!

— Semmi de! Ne feleselj. Parancsolom! — rivalt rá türelmetlenül és a másik pillanatban Miska a borotválkozásra használt tulipános nyelvű budli-bicska éles pengéjével le-metszette a lakkcsizma szarait. Bamba ál-mossággal nem éppen fölébvalói fülnek való szavakat mormogott fogai közt, mikor a fő-hadnagy felcsatolta a fejetlen csizmaszárakat.

— Menj a lakásomra. Tudod, hol lakom?

— Igen.

— Havat vigyetek fel a szobámba, sokat. Érted? Te bamba!

Kint a folyosó hideg kövezetén, vékony fekete harisnyában türelmetlenül várakozott s úgy vélekedett, hogy az eddig használt Kneip-kurái között ez hatott idegeire legerősebben. A dermesztő hideg józanítólag csillapította izgatott vérét és már bánni kezdte a megkezdett merész játékot. De nem volt ideje. Az örnagyné pipacs-piros fityulába, édesen mosolygó

arccal Integtetett felé, a mire úgy érezte, mintha a napsugár égő csókjai melengették volna a szívet.

Nem törődött többé a gyilkos, téli fagygyal. Pedig kint a néptelen utcán zuzmarás hideg szél sikoltozott a telegrafdrótok közt s a lobogó gázlángok szomoru, bágyadt fénytelen-séggel törtek át a sűrű hajnali ködön. Ok örültek annak a ködnek, mert az alig száz lépésnyire levő lakásig az örnagy támolygó lép-tei miatt lassan haladtak tova és jóleső meleg-séggel simulak egymáshoz a szép asszony és a főhadnagy.

Szóltan türték az örnagy szeszélyes kúte-kedéseit, kinek nem tetszett, hogy nincs hó a járdán, hogy egy lelket nem lehet látni, hogy a toronyóra miért ütött hármát, mikor ő nem szereti a páratlan számokat. Végre a lakása előtti gázláng alatt szivarragyujtás közben be-lekötött Rurikba is.

— Te is úgy jársz mellettem, mint valami kisértet... Mért nem peng a sarkantyud, mint az enyém. Há?

— Levettem, mert hazudott.

— Hazudott! Hahaha!... kacagott har-sányan — ez tetszik nekem. Egy sarkan-tyu... egy hazug sarkantyú! Hallod, édes Emma? A Rurik sarkantyúja hazudott! Nagy-szerű ember, még sarkantyú nyelven is beszél!

És az örnagyné, amint észrevette a csonka csizmaszárakat, együtt kacagott a férjével. De ebben a lágy, pajkos kacajban ott csengett a szerelmes asszony szívének győzelmes, jóleső öröme. Édes gyönyör járta át szívet és meg-rázkódott a gondolatra, hogy Rurik az ő ked-véért tette meg a különös áldozatot.

— Kacagok, pedig az igaz emberek ju-talmat érdemelnek — szolt, miközben elernyed-t férjét felségítették a kapu előtti lépcsőkön.

— Jutalmat, há?... A sarkantyúja — dűnyögött a sötét kapu alatt az örnagy tova támolyogva.

Az asszony szívében pedig lángra lobbant a sóvár szenvedély, hogy bucsuzóra imádója forró kezében pihent a keze. Kipirult az arca s amint egymáshoz közel hajolva elmerengtek egy pillanatra egymás tekintetén, az ő szemébe valami búvájos fény lopozott s még előbb haj-lott a félig nyitott ajtón és lihegve, reszkető ajakkal susogta:

— Jutalmat, Rurik... Jutalmat... s hirtelen csókra nyujtotta égő ajkait.

— Most már kopoghat a csizmája... Jó éjt! — kacagott boldogan, édesen, mialatt se-besen bezárta a kaput.

IDEGENEK ARADON.

Január 17

Fehér Kereszt szálloda. Baró Dittfurth nagy-birtokos Zaránd. — Fiath Zsigmond nagybirtokos Budapest. — Dr. Bródy István titkár Budapest. — Mayer Béla huszárcapitány és neje Nagykikinda. — Schnitzler Mór kereskedő Varasd. — Katona Mihály Budapest. — Varasdy Sándor gyógyszerész Buda-pest. — Goda László birtokos és családja Alsókubin. — Hevesy Imre hivatalnok Temesvár. — Kun Sán-dor gazdálkodó Szabadka. — Barta Elemér és csa-ládja Szabadka. — Kis Tivadar hivatalnok Szeged. — Veisz Mór kereskedő Kézdivásárhely. — Dick Salamon bérlő Baja. — Szatmáry Elek birtokos Halas. — Grünberger Izsó bérlő Kecskemét. — Szi-lágyi Katalin maganzónó és leánya Temesvár. — Schrottmann Tivadar utazó Budapest. — Strasser Elek utazó Budapest. — Hochmann Zsigmond utazó Budapest. — Schneller Hugó utazó Budapest. — Friedmann Nándor utazó Budapest. — Philipp Ri-chárd utazó Budapest. — Boda L. Pál utazó Buda-pest. — Véber Ernő utazó Budapest. — Adelsberg Miksa utazó Budapest. — Steiner Sándor utazó Bécs. — Singer Károly utazó Bécs. — Herczfeld Manó utazó Bécs. — Erdélyi József kereskedő Zsom-bolya.

Központi szálloda. Milaszevits József birtokos Györgyház. — Trutz Frigyes birtokos Györgyház. — Olaky Elemér birtokos és neje Budapest. — Hartenstein Jenő igazgató Budapest. — Stein Vil-mos kereskedő Prága. — Korossy Albert huszárcapitány Lanent. — Triefbrunner Ottó gyáros Linz. — Bachrach Aladár kereskedő Budapest. — Karczag Nándor kereskedő Budapest. — Vagner Pál borke-reskedő Besztercebánya. — Füzessery Kálmán igaz-gató Mako. — Buchholz Viktor felügyelő Pross-nitz. — Neuhaus Róbert kereskedő Budapest. — Vamozer Gyula kereskedő Budapest. — Winkler Károly hadnagy Nagykikinda. — Klein Béla keres-kező Budapest. — Klein Adolf kereskedő Budapest. — Diamantenstein Lajos kereskedő Budapest. — Diamant Nándor kereskedő Budapest.

Arad-hegyaljai h. é. motoros vasút.

Menetrend kivonat.

Indul	Aradról	4.35	7.36	10.11*	10.37	1.37	4.36	7.00
Erkezik	Gyórookra	5.41	8.38	11.17	11.43	2.43	5.43	8.45
	Pankotára	6.51	9.48	—	12.53	3.50	6.49	—
	Radnára	6.25	9.22	—	12.27	3.26	6.26	—
Indul	Gyórokról	4.14	4.16	4.20	4.42*	—	—	—
Erkezik	Aradra	5.20	—	—	5.48	—	—	—
	Pankotára	—	5.23	—	—	—	—	—
	Radnára	—	—	5.00	—	—	—	—
Indul	Pankotáról	4.35	7.32	10.35	1.35	4.31	7.32	—
Erkezik	Gyórookra	5.42	8.39	11.42	2.42	5.38	8.39	—
	Aradra	6.51	9.48	12.51	3.47	6.48	—	—
	Radnára	6.25	9.22	12.27	3.26	6.26	—	—
Indul	Radnáról	5.03	7.57	11.01	2.01	5.00	8.00	—
Erkezik	Gyórookra	5.42	8.37	11.41	2.41	5.40	8.40	—
	Aradról	6.51	9.46	12.51	3.47	6.48	—	—
	Pankotára	6.51	9.48	12.53	3.50	6.49	—	—

Csak pénteken és az aradi országos vásárok nap-jain közlekedik.

Nemzeti Színház.

B) bérlet.

B) bérlet.

Pénteken, 1907. évi január hó 18-án:

A szép Ilonka.

Magyar énekes játék 3 felvonásban. Vörösmarthy költe-ménye alapján írták: Szávay Gyula és Vágó Géza. Zené-jét szerző: Szabados Béla.

SEMÉLYEK:

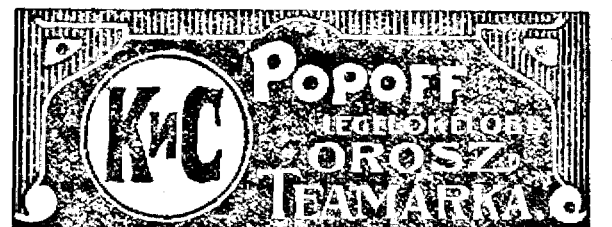
Mátyás király	Kapossy J.	A csaplórosné	Zsigmond A.
A herceg k. a.	Zalai Margit.	Sebő, lantos	Körössy Juci.
Peterdy	Hunyadi J.	Gerő, lantos	Molnar Ilona.
Szép Ilonka	Harmath J.	A kántor	Szalhmái A.
Marzio, bolond	Nyárai A.	Óreg tót	Kulcsár L.

Kezdete este 7 óra 15 perctől.

NYILTTER.

2381

Ügyeljünk az eredeti orosz vámszállagra és az ered-i csomagolásra, melyen a védjegy K. & C. látható.

Kapható: Vojtek és Weiss-nál. 3764

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testet, meggyő-ző a köhögést, véradékot, éjjeli izgatást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-közöges, skrofulózis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlja.

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenhol „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche”

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerár-cha. — Árt. Gyógyszertár 4. — koron.

Egy 50 év óta fenálló
jó forgalmu
üzlethez,
mely 10% biztos jöve-
delmet hoz,

társatkeresek

30 ezer korona készpénz befek-
tetéssel az üzlet kibővítése
céljából.

Bővebb felvilágosítást nyújt
a kiadóhivatal. 95

Keresek
egy nőten
kertész

vagy

kertészbojtárt,

a ki a gyümölcsfa, konyha-kert
és szőlőkezelésben szakavatottság-
gal bír. 105

Ajánlatok

Weisz Ignáchoz
Almás-Alcsill kéretnek.

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

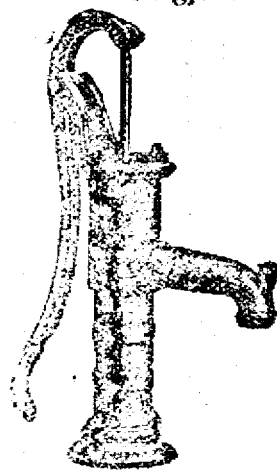
és hozzá való legjobb minőségű
gummi csövek legolcsóbb gyár-
árakon.

A szivattyu hengerből a bor utolsó
cseppig kifolyik, a szőlő magvak,
bőjék és egyéb tisztatlanságok
azonnal továbbittatnak, ezáltal a sziv-
vattyu nem romlik és a bort nem
rombatja, a gépezet jó működé-
sért 3 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendők

**Selye szelepekkel. Közse-
geknek legalkalmasabb,**
mert homokos és sáros víz hasz-
nálatánál sem tagadják meg a
szolgálatot, — a gép jó működé-
sért 3 évi jótállás (ingyen javítás),
hozzá való országos egységes osa-
varok és a legjobb minőségű beü-
l

gummizott
kendercsövek
& legolcsóbb
árban.

Kutak

a hozzávaló
csövekkel
olcsóbbak és
jobbak, mint
bármely bel-
vagy külföldi
gyárban.

Hönig Otto

az. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő
és szivattyu készítő. 274

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Mindenkinek

ki lapunkra előfizet,

==== **ingyen** ====

megküldjük, ha azt levelező-lapon
kéri, díszes 54x76 cm. nagyságu

~~~~~ **fali** ~~~~~

lapnaptárunkat,

amely hivataloknak és irodáknak
nékülözhetetlen.

Magy. kir. államvasutak igazgatósága.

3694—1907. F. IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhirrre tétetik, hogy
a vasuti kocsikban és az állomást
helyiségekben elhagyott tárgyak,
u. m. bőröndök, táskák, kalapok,
ruha- és fehérneműek, botok, nap-
ernyők és esernyők stb. az alább
felsorolt állomásokon és közvetkező
napokon tartandó árverés alkal-
mával azonnali készpénz fizetés
mellett el fognak adatni:

Allomáson	1. évi január hó
Szeged	22. n. d. u. 2 óra
Debreczen	22. n. d. u. 2 óra
Arad	22. évi d. u. 2 óra

Budapest, 1907. évi január ha-
vában.

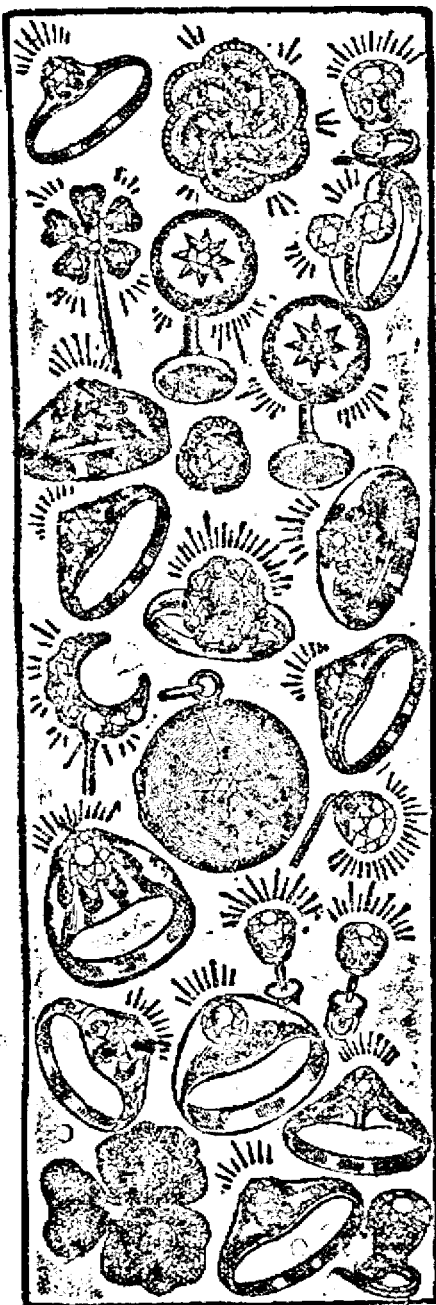
Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

Most vagy soha!!

A múlté leszen nemsokára ezen elárusítás!

Szerződésünk lejártá előtt minden egyes árucikkünket
el kell adnunk. A leghatározottabban el vagyunk tökélvé
eladni e város és környéke minden lakójának néhány ékszer,
melyeknek remek disze a nagyszerűen ragyogó

TUDOR-

gyémántok a legfinomabb után-
zatok a világon!!!

Ujabb árleszállítás!

Nagy választék az itt bemutatott ékszerekben, valamint
sok ezer más mintában is, melyeket helyszűke miatt képbem
nem mutathatunk:

**Gyűrűk, melltek, fülbevalók, kézelőgombok,
nyakkendőttük, medallionok stb. stb. — Foglalat-
jukban pompásan ragyogó**

TUDOR

gyémántok

Eredeti
ára volt **8** kor

Most és
am eddig
a készlet
tart

2

korona
(foglalat-
lattal
együtt)

TUDOR-gyémántok kaphatók kizárólag csak:

Deutsch Festvéreknél

Arad, Andrassy-tér 17.

Nincs drágaság!

Elég bajuk van a háziasszonyoknak az általános drágaságokkal, nem akarunk tehát nekik mi is kellemetlenséget okozni.

Tudatjuk ennek folytán, hogy bár a beszerzéseknél nekünk magasabb árakat kellett fizetnünk, — az előbbi évekhez képest — mi mindazáltal

TEA és RUM

árainkat, de különösen, általánosan ismert és eddig nyújtott minőségeinket változatlanul fenntartjuk.

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

ARADON.

Tápértékben leggazdagabb, Hatásában felülmúlhatatlan

a Hajós-féle kellemes ízű

Csukamájolaj.

Gyermekek és felnőttek által egyaránt kedvelt.

— Ára egy üvegnek 2 korona. —

3861

Fagydagánatok elmulasztására
Fagyviszketegség biztos megszüntetésére

kiváló hatású szer a Hajós-féle

Fagybalzsam.

Egy üvegnek az ára 70 fillér.

Tyúkszem már nincs többé!

Igy kiáltanak ezren meg ezren, akik a Hajós féle

ANAGALLINT

ha zsálták. Ára egy üvegnek utasítással 70 fillér.

Fenyőillat a szobában. Ára 70 fill.

Ibolya, Gyöngyvirág és Heliotrop szobaillatok, üvegje 70 fill.

„NEVER“ amerikai gummi, a legjobb, 6 drb. 2 korona.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszerésze és gyógyszerészeti laboratóriumában

Arad, Andrássy-tér 22. sz. a meggybazzal szemben.

Kisjenői Takarékpénztár részvénytársaság.

Meghívó!

A „Kisjenői Takarékpénztár Részvénytársaság“

XIII. évi

rendes közgyűlése

folyó évi február hó 3-án d. e. 10 órakor fog az intézet helyiségében megtartatni, melyre a t. részvényes urakat tisztelettel meghívom.

A közgyűlés tárgyai

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság jelentése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. Az évi zárszámla és mérleg előterjesztése és a felmentvény megadása.
5. A tiszta-nyereség hováfordításáról szóló igazgatósági javaslat feletti határozat.
6. Netaláni indítványok az alapszabályok 38. §-a értelmében.

Kisjenőn, 1907. évi január hó 16-án.

Czárán Márton, s. k.

társulati elnök.

Megjegyeztetik, hogy a részvényesek jogukat vagy személyesen, vagy törvényes képviselőik és meghatalmazott részvényesek által gyakorolhatják; továbbá, hogy a közgyűlésen az alapszabályok 45. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvényei a közgyűlést megelőzőleg 20 nappal előbb a társaság részvénykönyvében nevére irattak és a közgyűlés napjának délelőtti 9 óráig le nem járó szelvényeivel együtt a társaság pénztárnokánál letétettek, miről a pénztárnok és a napbiztos által tértívny adatik, mely igazoló jegyül szolgál.

Az évi zár mérleg, igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, valamint a közgyűlési meghívó az intézet helyiségében kifüggesztetvén, az érdekeltek által bármikor is megtekinthető.

Vagyon.

Mérleg-számla.

Teher.

Pénztár	20207 41	Alap:őke	240000
Váltó	1024410 04	Tartaléktőke	199353 40
Kötvény	359727	Külön tartaléktőke	8118 16
Jelzálog	336804	Betét	881487 62
Folyószámlai kölcsönök	8784	Viszleszámitolás	376650
Postatakarékpénztár	5384 68	Jótekonyczel	73
Giró-letét	3214 46	Átmeneti kamat	13237 35
Ingatlan	2529 54	Tiszta nyereség	42424 50
Ovásdíj	282 90		
	1761344 03		1761344 03

Kisjenőn, 1906. december hó 31-én.

A könyvelésért:

Vály, s. k. Messzer Lipót, s. k. Csukay, s. k. Toldy Lajos, s. k.
ig. alelnök. ig. elnök. ig. tanácsos.

Schillinger, s. k.

Schreyer Jakab, s. k.

ig. tanácsos.

ig. tanácsos.

Ezen mérleg-számlát a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és azt mindenben helyesnek és rendben levőnek találtuk.

Kisjenőn, 1907. január hó 14-én.

Dr. Glück Géza, s. k. Dávid József, s. k. Dr. Patkós Gábor, s. k.
felügy. biz. tag. felügy. biz. elnök. felügy. biz. tag.

Mann Vilmos, s. k.

felügy. biz. tag.

Veszteség.

Veszteség-nyereség-számla.

Nyereség.

Költség	6027 93	Váltó kamat	89630 25
Napibiztosi díj	800	Kötvény kamat	29543 02
Betét kamat	36119 02	Jelzálog kamat	25391 04
Betét kamat adó	3611 91	Folyószámla kamat	156
Tartaléktőke kamat	9605 80	Ingatlan hasznobér	132 32
Tiszti fizetések	7468		
Adó	15987 10		
Viszlesz. váltó-kamat	22808 37		
Tiszta nyereség	42424 50		
	144852 63		144852 63

Kisjenőn, 1906. december hó 31-én.

A könyvelésért:

Vály, s. k. Messzer Lipót, s. k. Csukay, s. k. Toldy Lajos, s. k.
ig. alelnök. ig. elnök. ig. tanácsos.

Schillinger, s. k.

Schreyer Jakab, s. k.

ig. tanácsos.

ig. tanácsos.

Ezen veszteség-nyereség-számlát a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és azt mindenben helyesnek és rendben levőnek találtuk.

Kisjenőn, 1907. január hó 14-én.

Dr. Glück Géza, s. k. Dávid József, s. k. Dr. Patkós Gábor, s. k.
felügy. biz. tag. felügy. biz. elnök. felügy. biz. tag.

Mann Vilmos, s. k.

felügy. biz. tag.

APRÓ HIRDETÉSEK.

A kinek

ismeretség híján

házasúrsra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyveidre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vinczellérrre,
kertészre,kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége,

AKI

eladni kíván

butort,
szongorát,
hort,
gyümölcsöt,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

AKI

bérbeadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterü-
letet,halászatot,
teket,
kocsit,
lovat,

AKI

mindeneket vétel vagy bérbevétel cél-
jából keresi;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban ér célt, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“

kis hirdetési

rovatát használja.

Magános ház!

Egy négy szobás, egy két szobás
lakás minden hozzátartozóval, gyü-
mölcsös kerttel, nagy tágas ud-
varral vagy anélkül bérbeadandó.
Bővebbet Belváros, Határ-utca 6.
szám. 84

Lombfűrész minták

eredeti új olasz modellek darabja 80
fillér Inguéz I. és Fia könyv-
kereskedésében Aradon, Weitzer
János u. cza. 235

Gépirónő állást keres.

Cím a kiadóban.

Sarak-üzlethelyiség

melyben eddig szatéc-üzlet volt,
alkalmas lakás-al, kiadó. Bővebbet
Aranykeze-utca 20. sz.

Tegnap

azaz szerdán reggel elveszett egy
közép nagyságu vörös hosszuszőrű
vadász-kutya. A becsületos meg-
találójá, ha visszahozza Csutora-
utca 28. szám, kellő jutalomban
részesül. 106

Egy csinosan butorozott

külön bejáratu szobát, teljes ellá-
tással keresek a városház közelé-
ben. Címet 100 jelígre a kiadóba
kérek. 101

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

18—1907. gsz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke a Kapa-utcai községi elemi
leányiskola udvarának feltöltése
és utcai járda kövezetjének elké-
szítésével kapcsolatos munkák el-
vállatása iránt folyó évi január hó
28-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.
Kikiáltási-ár: 1559 korona 14
fillér.Bánatpénzül leteendő a kikiál-
tási ár 10%-a készpénzben vagy
elfogadható értékpapirokban.Az árlejtésen részt lehet venni
szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.Az írásbeli ajánlatok lezártan
a szóbeli árlejtés megkezdése előtt
nyújtandók be s csak akkor vétet-
nek figyelembe, ha azokhoz a bá-
nompénz mellékelve van, s ha az
ajánlatot tevő kijelenti, hogy az
árlejtési feltételeket ismeri és el-
fogadja.Az árlejtési feltételek a gazda-
sági tanácsnok urnál az árlejtést
megelőzőleg is megtekinthetők.Arad szab. kir. város gazda-
sági székének 1907. évi január hó
14-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.

aljegyző.

Hajdu tea
mell- és tüdőbetegeknek
számtalan esetben kipró-
bált szer.

Legjobb sikerrel használható köhögés, hurut, rekedtség, számarhu-
rat, elnyálkásodás, min-
den mellbaj, a légcső,
a tüdő, a gége hurutos
megbetegedései, légzé-
si nehézségek, szívkö-
mellőség, asthma stb.
ellen.

Ará 50 fillér. 28

Kapható Aradon,
Földes Kelemen
gyógyszerésznél. 3871

Szőlőoltványok.
Fajtiszta riparia portalis alanyon oltott, elsőrendű, dus-
gyökérzetű, bor és csemegefajú

fásoltványokat
bármily mennyiségben szállít:

Hámory Gazdaság szőlőoltvány-telepe Arad.
Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szívesen
szolgál Deák Ferenc utca 3. sz. a. 2761

Telefon 229. Telefon 229.

9891—1907.

Hirdetmény.

Az 1906. évi december havában
engedélyezett italmérések várható
forgalmáról az aradi m. kir. pénzü-
győri biztos által küldött össze-
írási jegyzék 12 darab ívét az ál-
lami jövedékről szóló 1899. XXV.
t.-c. 17. §-a és az erre vonatkozó
utasítás értelmében 1907. évi ja-
nuár hó 21-től számítandó 8 napra
a városi fogyasztási adófelügyelő-
ségél azzal tesszük ki közszem-
lére, hogy azokat az érdekeltek,
névszerint: Hendl József, Langfeld
Fülöp, Rechnitz Majerné, Kovács
Mór, Tóth Imre, Opreán Péter,
Rosenfeld Franciska, Schütz Vik-
tor, Német Sándor, Brudermann
Jakab, Kánya Géza, Bedő Mihályné,
kik italmérési engedélyt nyertek,
nemcsak megtekinthetik, hanem
az azokban kitüntetett forgalmi
adatokra nézve úgy nevezettek,
mint az aradi kereskedelmi testü-
let és az ipartestület is nyújthat-
nak be a fentebb jelzett idő alatt
a városi fogyasztási adófelügyelő-
séghez észrevételeket.

Arad. 1907. évi január hó 12

A városi tanács.

Most jelent meg!
**A BORZALOM
ORSZÁGA.**

Kalandozás orosz földön, sze-
mélyes tapasztalatok után

irta: **TÁBORI KORNÉL.**

Kapható: a szerzőnél, a
„Pesti Napló“ szerkesz-
tőségében, Budapest.

TITKOS

betezségek ellen legjobb szer a törvényesen
Védett

„TRIAS“

mely 2-3 nap alatt felelősség mellett a leg-
elhanyagoltabb húgyvesztést megszünteti
Ara: férfiaknak K 1.30, nőknek K 2.50.Köszvény, Csuz, Rheuma, fő- és fog-
fájás ellen a

PAPP-téle

„MENTHOLIN“

biztos hatású gyógyszer.

Egy próba elegendő!

Ara 1 korona.

Főntieket titoktartás mellett küldi:

PAPP L.

gyógyszertára Tiszaszentimrén.

Főraktár Aradon: 3882

Földes Kelemen gyógytárában.

303—1096. kh.

Hirdetmény.

1906. évi november hó 25-én
85075/VII. A—2. alatt kiadott M.
kir. földmívelésügyi miniszter kör-
rendelete alapján meghagyom a
gyümölcs tenyésztőknek és kert
tulajdonosoknak, hogy a mező- és
kertgazdaságban nagyobb, károkat
okozó rovarok ellen való védeke-
zés céljából a téli hernyófészkeket
és lepketojásokat, valamint a vér-
tetű- és darázs-fészkeket szigoruan
irtsák ki. Ezen rovarok irtása már
most megkezdendő és addig foly-
tatandó, míg teljesen ki nem pusztul-
nak. Legnagyobb gond fordítan-
dó a hernyó és vértetű irtására.Figyelmeztetem továbbá az ér-
dekelt tulajdonosokat, hogy a ki a
fennebb elősorolt irtásokat a folyó
évi március hó utolsó napjáig el-
mulasztja, az irtás nem csak költ-
ségére hatóságilag lesz elrendelve,
hanem az 1894. évi XII. t.-c. 95.
§. k. pontja alapján 5 napi elzá-
rással átvaltoztatható 100 koronáig
terjedhető pénzbüntetéssel büntet-
hetők.

Arad, 1907. évi január hó 8-án.

Sariot Demokos,
főkapitány.

583—1907.

Hirdetmény.

Az aradi m. kir. pénzügyi igaz-
gatóság 72550. és 77592—1906.
számu határozataival megállapított
és az 1905. és 1906. évekre kirótt
egyes adók után esedékes 5%
országos betegápolási pótdót fel-
tüntető lajstromokat folyó év ja-
nuár hó 15-től kezdődő 8 napi
közszemlére az adóügyi osztály 1.
számu termében azzal tesszük ki,
hogy az ellen netaláni felszólam-
lások a közszemlére kitétel nap-
jától számított 15 napon belül a
pénzügyi igazgatóságához nyújtan-
dók be.Egyidejűleg felhívjuk az adót
fizető közönséget, hogy a mennyi-
ben eddig meg nem történt volna
az országos betegápolási pótdótnak
könyvecskéjökben való előíratását
az adóügyi osztálynál 8 nap alatt
eszközöljék.

Arad, 1907. évi január hó 12.

A városi tanács.